

## ELOFIZETES.

## HELYBEN ES VIDEKEN

Egy évre ... 48 kor.  
Fél évre ... 24 kor.  
Egy negyed évre 12 kor.  
Egy hóra ... 4 kor.

Nyitási közlemények  
munkállapodás szerint.

## ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

## SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült  
vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 362.

## KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-  
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1918.

Főszereplő  
Stauber József.

Szombat, szeptember 21.

## Németország hozzájárul Burián jegyzékéhez.

(Együttes választ fog adni az entente.)

Berlinből jelentik szeptember 20-án: Az osztrák-magyar kormány békejegyzékére a bécsi német császári nagykövet által átadott német válasz szövege a következőképpen hangzik: Alulírott császári nagykövet bátorodik a császári és királyi ház és a külügyek miniszterének e hó 14-én kelt nagybecsű jegyzékére a következő választ adni: A császári és királyi kormány a hádvisező államokhoz intézett felszólítása, hogy gyűljenek össze bizalmas és nem kötelező megbeszélésekre, a békekötés alapelveinek megvitatására, valamint semleges országban, megegyezik a békés hajlandóságnak és engesztelékenységgel azzal a szellemével, melyről a négyes szövetséges felelős államfői és a szövetséges népek hivatott képviselői több ízben tettek tanúságot. Az a fogadtatás, amelyben a korábbi hasonló lépésünknek ellenségeinknél részük volt, nem volt bátorító. A császári kormány mindazonáltal azzal az őszinte és komoly hivatottsággal fogadja az újabb lépéseket, amelyekkel közelebbre akarják hozni az egész világ által óhajtott biztosított és tartós békét. Hogy a császári és királyi kormány nagy felelősségérzettel és nemes emberességgel áthatott fejtegetéssel ezuttal a kívánt viszonyra találjanak, alulírott bátorodik a császári kormány nevében kijelenteni, hogy Németország hajlandó a javasolt eszmecserében részt venni.

Római jelentés szerint Ausztria-Magyarország békejegyzékét diplomáciai úton egy entente kormány sem kapta meg és még a vatikánba nem érkezett meg.

Khiásói jelentések szerint a Corriere della Sera arról értesül, hogy Wilson, Clemenceau és Balfour nyilatkozatai nem zárják ki azt, hogy az entente Burián gróf jegyzékének behatárolása után arra együttes választ adjon.

Rotterdamból jelentik: A Daily Mail azt írja, hogy az osztrák-magyar békejegyzék a nyugati hatalmak demokráciája szempontjából mindenképpen követhető. A lap nem hisz, hogy ez a jegyzék békére fog vezetni, mert Lloyd George és Clemenceau azt az ünnepélyes fogadalmat hangoztatják, hogy az entente győzni akar a központi hatalmakkal szemben és a békét csak a következő évben lehet elérni.

Berlinből jelentik: A svájci sajtó egy része éles hangon elítéli Wilsonnak, Balfournak és Clemenceaunak az osztrák-magyar jegyzékkel szemben tanúsított elutasító magatartását.

A National Zeitung, mely egyébként a központi hatalmak politikai magatartását kritizálni szokta, azt mondja, hogy az entente hadicéljai a központi hatalmak halálát ítélik meg és tilokban mérget öntenek a jövő ereibe. Szörnyűség, hogy Anglia bírónak teszi meg magát, amire pedig Németországnak több joga volna.

Clemenceau összemorzsoló beszédeiről úgy nyilatkozik a lap, hogy jó, hogy olyan hékét, amit az entente akar, nem lehet megvalósítani, mert akkor Németországban csak egyetlen gondolat élne: a bosszu. Hasonló megdöbbenéssel ítéli el a Baseler Nachrichten az entente nyilatkozatait.

A Berner Tagblatt Amerika ellen és Wilson ellen fordul, akinek Európának megsemmisítése a hadicélja. És valóban e pillanattól kezdve a háború tényleg megsemmisítő háború. A központi hatalmak most kockára teszik legutolsó fillérjüket és legutolsó emberüket és várják az ostromot. Amerika nem tudja, hogy mi csoda szörnyű erő ébred fel ezekben a népekben, ha életükről van szó.

Bécsből jelentik: Ideérkező jelentések szerint Viviani politikai barátai előtt úgy nyilatkozott, hogy a baloldali olasz pártok garanciát

követeltek arra nézve, hogy ez alkalommal az ellenség bekegyezésének parlamenti bizottság veszi vizsgálat alá.

Luganóból jelentik: Az Avantí közli: Az olasz szocialista párt vezetősége az entente államok szocialistáinak londoni konferenciájához intézett levelet. Ebben a levélben visszatartják a konferenciára szóló meghívást és pedig azért, mert ezt a konferenciát az amerikai munkás szövetség kezdeményezte, holott ez a szövetség nem szocialista elveket vall és kiüti áll a szocialista internacionálén. Az olasz proletárium a békétárgyalások rögtön való megkezdését és a rögtön fegyverszünetet követeli.

Bécsből jelentik: Az Echo de Paris jelentése szerint a francia pénzügyminiszter kijelentette, hogy 15—20 milliárd hitellel a tavasz minden költséget fedezni tudnak. A pénzügyminiszter azt a reménységét fejezte ki egyúttal, hogy az elkövetkező tavasszal be lehet fejezni a háborút.

## Harcéletre és halálra.

— Egységes, de meggyűlölt támadások a Sigfried vonalak ellen. —

Berlin, szeptember 20. (Hivatalos.) A nagyfőhadiszállás jelentik:

## Nyugati harctér:

Rapprecht trónörökös hadcsoportja: A Busellotetől északnyugatra visszavertünk egy angol előretörést. Helyi vállalkozásoknál Mucennes mellett és a Havrecourt erdőnél foglyokat ejtettünk. Mucennesben felrobbantottunk ellenséges fedezékeket.

Boehn vezértábornagy hadcsoportja: Tüzharc a kora reggeli órákban Gouzenacourt ellen és Epechi mindkét oldalán visszavertük a több ízben megismételt ellenséges támadásokat. Bajor ezredek és porosz vadászok ebben különösen kitűntettek magukat. A legerősebb tüzelés után az ellenség a kora reggeli órákban és dél tájban egységes támadásokat intézett a Oiglan és Ocome között levő vonalaink ellen, amelyek tegnap is meggyűlölt vonalaink előtt.

A német trónörökös hadcsoportja: Az Aisnetől északra Waukaune major ellen és Joyotól északra végrehajtott saját vállalkozásaink során 130 foglyot ejtettünk. Tüzérségi tüzelésünk következtében, amely Ajuntól nyugatra végrehajtott vállalkozásainkat előkészítette, nem tudott teljesen kifejlődni a tüzbevetett ellenséges támadás és visszavertük.

Gallwitz tábornok hadcsoportja: Kiseb előtér harckok. Maas és a Mosel közti harctér felett König főhadnagy vezetésével nyolcvanegy ellenséges repülőgépet lőttünk le. A mi harci veszteségünk mindössze két repülőgép. Blönsner hadnagy harmincadik légi győzelmét aratta. — Ludendorff. (Miniszterelnökségi sajtóosztály.)

Milanóból jelentik a Züricher Post. A francia-amerikai offenzíva Lotharingiában egy új csata, mely legnagyobb jelentőséghez fog jutni. Most olyan szakaszon támadtuk meg a németeket, ahol azok négy éven át zavartalanok voltak, minthogy 1915—1916-ban történt kísérletek, hogy a szent-michaeli éket letompítsák, mindig sikertelenek voltak.

Bécsből jelentik: A Matin megállapítja, hogy a német csapatok közvetlen és szakadatlan üldözéséről szó sem lehet.

Berlinből jelentik: A Nordeutscher Allgemeine Zeitungban Budecke alezredes a következőket írja: Ellenségeink ebben a háborúban sokszor csalódtak. Minden német tudja, hogy sorsát csak önmaga döntheti el. Arról már gondoskodott ellenségeink megsemmisítő akaratára. Most fogja csak igazán erejét megmutatni, ha arról van szó, hogy ezt a megsemmisítő küzdelmet kiállja, melyet ellenségeink olyan ridegen rákényszerítettek.

## Metzot lőtték a franciák.

Berlinből jelentik: Hivatalosan közlik, hogy négy nap óta ellenséges messzehordó ágyú lövi Metzot. Metz ágvízűsége már régen lehetséges volt és a német hadvezetőség már régen el volt erre készülve, mert a modern ágyúk hordaképessége sokkal nagyobb, mint a távolság Metz és Pont á Mousson között.

Metzből jelentik hivatalosan: Egy hivatalos közlemény a következőket mondja: Az ellenség Metznek lövetését beszüntette. Összesen kerek 40 lövést adtak le a város ellen. A lövés gyors megszüntetését messzehordó ágyúknak köszönhetjük, amelyek az ellenséges ágyúknak állásába való továbbmaradását lehetetlenné teszték.

## Megfejtették az U vonatok titkát.

(Hogyan csempészték ki „legális” úton Aradról az élelmiszereket Németországba és Ausztriába. — Belgrádban és Bukarestben szátszámra gyártották az Ausfuhrzertifikát-okat.)

Országgraszoló botrány lett azokból a visszaélésekből, amelyeket a magyar élelmiszereknek a katonai vonatokon való kicsempésztésével követtek el. Hónapokon keresztül a magyar hatóságok tétlenséggel voltak kénytelenek tűnni azt, hogy az úgynevezett U-vonatokon száz és száz vagon számára vándorol ki Ausztriába és Németországba a zsír, liszt, a füstölthús és az élelmiszerek egyéb tömege. A hatóságok nem tehetek semmit, mert a katonaság kikérte magának azt, hogy a katonai vonatokon civilek intézkedjenek, amikor pedig most végre megindult a rendcsinálás nagy munkája, kiderült, hogy az U-vonatokon, most már szabályszerű módon, irásokkal akarják továbbfolytatni a csempészetet.

A határrendőrség nagyarányú vizsgálatot rendelt el már hónapokkal ezelőtt a katonai vonatokon folyó élelmiszercsempészet leleplezésére és amikor ez a vizsgálat már konkrét eredményekkel járt és országos lett a botrány, akkor a hadügyminisztérium a közlekedési minisztériummal a további visszaélések megszüntetése érdekében megállapodást létesített. E megállapodás szerint a határrendőrségnek jogában áll a katonai vonatokon is éppen olyan vizsgálatot tartani, mint a polgári vasutakon. A hadügyminisztérium utasította a katonai hatóságokat, hogy e vizsgálatnak senki se szegüljön ellen, sőt a katonai közegeknek kötelességük a határrendőrséget a csempészet megakadályozása érdekében hathatósan támogatni.

Az U-vonatok átvizsgálása részben Csáktornyan, részben Pozsonyban, részben az oberbergi vonalon történik, de a határrendőrök a közbeeső állomásokon, így Aradon is megvizsgálják a jövőben az U-vonatokot.

Ez az új rend szeptember tizedikén lépett életbe és mindjárt egy szenzációs felfedezéssel járt. Megállapította a nyomozás ugyanis azt, hogy most már „szabályszerűen” akarják folytatni az e célra alakult társaságok a csempésze-

tet. A katonai vonatokon az egyes katonáknál nagyobb mennyiségű élelmiszerről kiállított úgynevezett Ausfuhrzertifikátokat találtak, amelyeken belgrádi és bukaresti katonai hatóságok bélyegzői szerepeltek.

A nyomozás megállapította, hogy ezeket az igazolványokat Belgrádban és Bukarestben kitöltetlenül kapták kézhez a katonák, akik a kitöltetlen szállítási igazolványokkal jöttek át Magyarországra, az ő megbízottaik

Aradon is előre vásárolták élelmiszere-

ket, ezeket átadták a vasuton érkező katonáknak, akik az így megvásárolt élelmiszerek minőségét és súlyát irták bele a kitöltetlen Ausfuhrzertifikátokba.

E pillanatban nincs még megállapítva, hogy a Belgrádban és Bukarestben kiállított és nagymennyiségben forgalombahozott Ausfuhrzertifikátok hamisítványok-e, avagy azokat tényleg katonai közegek irták-e alá. Megbízható jelek szólnak arról, hogy e szállítási igazolványok nagyrésze hamisítvány, azokat jogosulatlan egyének alkalmassá hamis pecsétekkel láttak el, de a nyomozás megállapította, hogy úgy Belgrádban, mint Bukarestben pénzért bárki tudott magának ilyen Ausfuhrzertifikátokat szerezni.

Az élelmiszercsempészetnek erre a módjára természetesen csak akkor jöttek rá, amikor a határrendőröknek módjuk nyílt az U-vonatok átvizsgálásához. Bizonyos azonban, hogy ilyen módon hónapok óta rendszeresen csempészik ki tőlünk az élelmiszert és ezen a révén sok száz vagon élelmiszer hagyta el a határt.

E megállapítás első következménye az volt, hogy a visszaélések megállítására érdekében igen szigorú intézkedéseket tettek folyamatba, emellett azonban

az U-vonatokon vizsgálatot végző határrendőrök az Ausfuhrzertifikátokat most már figyelembe nem veszik és a gyanus

élelmiszereket minden körülmények között elkobozzák.

A további intézkedésekre nézve egyébként folynak még a tárgyalások a közlekedési minisztérium és a Kriegsmisztérium között, a vasutak ellenőrzése tekintetében azonban szeptember tizenötödikén új rend lépett életbe, a melynek alapján a vasutakon ezentúl kizárólag a határrendőrség vizsgálja át a zutasok poggyászeit, a külső terepen viszont csak a csendőrség teljesít szolgálatot.

Az U-vonatok ellenőrzése most már erősen megkezdődött, a határrendőrök semmire sincsenek tekintettel és csak egy szempont vezeli őket: az élelmiszercsempészetnek minden eszközzel való megakadályozása. Hogy pedig ez elérhető legyen, a belügyminisztérium elrendelte a határrendőrség létszámának emelését, mintegy négyszázötven altázzal emelik a létszámot. Hozzáértő, megbízható embereket vesznek fel a határrendőrséghez, amelynek most már talán sikerülni fog gátat vetni az országot megkárosító visszaéléseknek.

## Kiveteltük árkaikból a behatolt olaszokat.

Budapest, szeptember 20. (Hivatalos.) A főhadiszállás jelenti:

Olasz harcér: Tegnap újból megélnünk kellett a harcok a velencei fronton. A Monte di Valbellé től északra és a Fel dol Rossotól északra sikerült az olaszoknak ideiglenesen behatolni árkaikba de a haladéktalanul megindított ellentámadás csakhamar ismét kivetelte őket onnan. Az Osobretól nyugatra és a Col de Oro területen derék ezredeink elkeseredett közelharcban verték vissza az olaszok rohamait. Az ellenség súlyos veszteségeket szenvedett. Sanduna mellett megint megúsítottunk egy ellenséges támadási kísérletet.

Nyugati harcér: A cs. és kir. csapatoknál nem történt különös harci cselekmény.

Albánia: Csekély harci tevékenység. A valonai ellenséges repülőteret repülőink sikerrel megtámadták. A vezérkar főnöke.

## Életem egy sötét pontja.

Írta: Krecsányi Ignác.

Immáron több mint három évtized óta hordok színigazgatói pályafutásom méhében egy sötét pontot. Több, mint három évtizede nyomja felkemet egy nagy teher, egy sötét titok, melyet eddig még nem mertem a nyilvánosság elé bocsátani.

Azaz, hogy közöltem biz én ezt a bűnt több ismerőssémmel és jóbarátommal, persze titokban. Mindegyiktől kértem a tanácsot: mit tegyek? Hogyan könnyítsék lelkiismeretemen?

Senki sem tudott határozott választ adni.

Az egyik azt mondta:

— Tudja, mit? Forduljon a Kisfaludy-társaság elnökségéhez. Az majd összehívja a választmányt, tanácskoznak, s meg fogják mondani, mit csináljon.

A másik:

— Legjobb lesz a magyar tudományos akadémia megkérdezni. Ott nagyon okos emberek vannak. Értene az ilyesmihez.

A harmadik:

— Forduljon a Kuriához. Jogászok, törvénytudók. Bizonyára ítélkeztek már ilyen ügyekben.

Egyik jóakaróm pláne ahhoz a bibliai bölcs Salamonhoz utasított, aki egy kis zsidó gyereket akart kétfelé vágatni.

— Az ördögbe, szépen vagyunk! — gondoltam

szembenem. — Az egyik a szép irodalom, a másik a tudomány, a harmadik a paragrafusok rideg embeirehez utasított multam egy sötét pontjának rehabilitálásáért. Tulajdonképpen melyikhez forduljak most a három közül? Hát ha épen ahhoz a fórumhoz megyek, amelyik nem hogy nem ránt ki a hinárból, sőt ellenkezőleg még melyikre taszít?

De hála neked ötlet! Hála neked gondviselés! Harminckétszendei töprengés, lelkiifurdlás után végre megtaláltam a szálát, melybe belekapaszkodva, megszabadulok kétségbeesett állapotomból.

Te jutottál eszembe, nagy közönség! Te jutottál eszembe, oh ezerfejű Caezár! Hisz a nép szava isten szava. A te ítéleted megmenti harminckét év óta Prometeusként kálincolt lelkiismeretemet.

De nini! Most veszem észre, hogy ott kezdem, ahol tulajdonképpen végezni kellett volna. Tehát kénytelen vagyok ismét elülről kezdeni.

1875. év nyarán udvari szinkörben működtem színtársulattal. Kérem, ne tessék félreérteni. Sem a szinkör, sem mi nem voltunk ám legfelsőbb helyről kitüntetett udvari színművészek, hanem az ungvári nagyvendéglő udvarán játszottunk egy faszindelyes, ócska deszkákkal körülpített szinkörben az udvaron.

Műsorunk korhű és nagyszerű volt. „Angyal Bandi, a puszták királya”, „A két drótos-tól”, „Stern Izsák”, „Quasimodo”, „Aspázia”, az

ördög leánya”, „Babérfa és koldusbot”, „A neszelei torony”, „Gróf Monte Christo” stb. Azt hiszem, ennyi elég beutaltól.

Operette-műsorunk egyik fővonzereje „A háromsörű kacsa” volt.

Ungvár abban az időben arról lett szomorúan nevezetes, hogy gyakoriak voltak benne a tüzesetek. Alig mult el hét, melyben a város valamelyik részében tűz ne lett volna. Sőt ott történt meg velem, hogy a vendéglő padlásán összehalmozott rengeteg széna és szalma „Foressier Pál” előadása előtt félórával kigyulván, a tüzoltók szinkörünket félóra alatt úgy összedarabolták, úgy összezsúrták, hogy én levizsgáskozott, leszagattott diszletém tetején pár óra mulva buslakodva ültem az utca közepén, mint Márius Karthágó romjai fölött.

De ne térjünk el tárgyunktól.

„A háromsörű kacsa” operette volt egy szombati napra előadásra tűzve.

A bruttó bevétel nyolcvanegy forint volt.

Az előadást pontban fél nyolckor kezdtük. Ment minden, mint a karikacsapás.

Az első felvonás vége felé azonban szokatlan világosság hatott be a vendéglő udvarára s onnan a nézőlőrre. Az én petróleumlámpáimnak világítása messze mögöttem maradt a kívülről, mind erősebben beható vöröses fénytől.

Most félrevert harangok rémes kongása hallatszott. Az Ung folyó tulsó partján, ahonnan hat-nvolszáz lépésre a szinkörtől tűz ütött ki s rö-

# Letartóztatták Frigyes főherceg élelmiszer-szállítóját.

(Marintsuk József leleplezője egy aradi árnyagnak.)

Országos botrányná dagadt az az affér, amelyet a temesvári határrendőrség leleplezett le s amelynek középpontjában Marintsuk József, Frigyes főherceg udvari szállítója, állítólagos császári kamarás áll. Marintsukról kiderült, hogy nemcsak a főhercegi udvarnak szállított élelmiszereket, hanem bizalmi állását arra is felhasználta, hogy Németországba csempészen rengeteg mennyiségű élelmiszert. A csempészetrel rengeteg pénzt keresett, nagy lábon élt és ez terelte rá a temesvári határrendőrség figyelmét.

Egyes budapesti lapok megírták, hogy a temesvári határrendőrség kihallgatta Schäffer Gyula aradi ügynököt is, aki valamikor üzleti összeköttetésben állott Marintsukkal. Schäffer ma a következő érdekes dolgokat mondotta el az Aradi Közlöny tudósítójának:

— Én 1917. szeptemberében ismerkedtem meg Marintsukkal. Eleinte olyan közszükségleti cikkeket akart nekem eladni, amelyeket szállítási engedély nélkül elszállítani nem lehet. Aggodalmamat fejeztem ki, mire Marintsuk mosolyogva mondotta, hogy *ne törődjem a szállítási engedéllyel, ő majd mindent el fog intézni.* És valóban szerzett részemre szállítási engedélyt. Többször elvitt a temesvári katonai parancsnokságra is, ahol nyílt utazási parancsokat eszközölt ki számomra.

— Érdeklődni kezdtem Marintsuk iránt és megtudtam róla, hogy igen befolyásos ember s hogy császári tanácsos. Megtörtént, hogy jelenlétemben telefonon beszélt a pozsonyi főhercegi udvarral. Hogy milyen befolyásos ember volt, annak igazolásul csak azt hozom fel, hogy sokakat felmentetett a katonai szolgálat alól és azokat, akik nem feleltek meg céljainak, bevonultatott a katonasághoz. Megtette azt is, hogy azokat, akik alkalmazásában állottak, udvari kuroknak neveztetett ki.

— Én körülbelül hat héttel ezelőtt szakítottam meg vele az összeköttetést, mert azt hallottam rebesgetni, hogy Marintsuk nem is császári kamarás s hogy ügyei iránt a hatóságok

érdeklődni kezdenek. Először én két hétig valóságos detektív-munkát végeztem. Megtudtam, hogy Marintsuk, aki 34—35 éves, tulajdonképpen Messicsik István szászvárosi végrehajtó. Voltam Szászvároson, ahol megtudtam, hogy Messicsik a marosvásárhelyi honvéderedhez bevonult. Marosvásárhelyen megtudtam, hogy Marintsuk-Messicsik mint sebesült egy marosvásárhelyi hadszíntérre került, a honnan megszökött. Még most is körözik. Hogy milyen uton-módon furakodott be a főhercegi udvarba, azt nem tudom. Az tény, hogy bejutott a főhercegi udvarba, ahol megbízatást kapott élelmiszerek vásárlására, kinevezték udvari bevásárlónak és állítólag császári tanácsos lett. Ennyit tudtam meg róla és ezt a vallo másomat jegyzőkönyvbe mondtam a temesvári határrendőrségen.

— Még azt akarom megjegyezni, hogy engem nem vittek át Temesvárra, mint ahogyan egyes budapesti lapok írták, hanem Mandics határrendőrségi tanácsos táviratilag megkérte, hogy utazzam át Temesvárra és tegyek vallomást. A távirat megkeresést az aradi rendőrkapitányi hivatal is igazolni tudja.

Temesvári tudósítónk illetékes helyen érdeklődött Marintsuk ügyei és személye iránt és ott a következő felvilágosításokat kapta:

— Marintsuk József nagyarányú bevásárlásai régóta gyanúsak voltak a temesvári közéleti-mezési kormánybiztosságnak. Tudták róla, hogy megkötöztetett van Frigyes főherceg udvartartása számára bevásárolni, azonban ezek a bevásárlások olyan nagyarányúak voltak, hogy feltétlenül meghaladták a főhercegi udvar szükségleteit. Temple Rezső miniszteri osztálytanácsos, kormánybiztos 1918. március 18-án a kormánybiztossága területén levő száz husz főszozabiról hivatali táviratilag felhívta, hogy Marintsuk Józsefnek semmiféle szállítási engedélyt ne adjanak, mielőtt a kormánybiztosságot megkérdeznék. Miután azonban Marintsuk módot talált rá, hogy a kormánybiztosság ezen intézkedése dacára is eszközöljön

szállításokat, a kormánybiztos megkereste Mandics Dező dr. határrendőrségi tanácsost, hogy tartsa szemmel Marintsukot és figyelje meg üzletét. A határrendőrség szorgalmasan gyűjtögette az adatokat és egész halom akta tarmakodék ennek a munkának az eredményéről.

— Megtörténtek azt is, hogy Marintsuk felhajtói és üzletszerzői csupa olyan emberek voltak, akiknek magja nem a legkorrektebb. Marintsuk József Temesvárott különösen azzal tűnt fel, hogy igen nagy lábon élt. Sok ismeret-séget szerzett magának, ami könnyű volt, mert előkelő összeköttetéseire hivatkozva, ez minden nehézség nélkül ment. Bejáratos lett az összes katonai és polgári hivatalokba, a hol az írásait mindenütt rendben találták. Még könnyebb dolog volt természetesen más polgári családokat és uriemberket megtevesztetni. A határrendőrség hozzávetőlegesen kiszámította, hogy Marintsuk temesvári tartózkodása alatt száz-százötvenezer koronát költött el. Nagyon szeretett mulatni s nem válogatta meg mindig a mulatása helyeit. Azt is szerette, ha nagy társaság volt körülötte s azért állandóan sok barátot igyekezett maga köré csoportosítani.

— Valószínű, hogy Marintsuknak a katonai iratai sincsenek rendben és nem lehetetlen az sem, hogy nem is Marintsuknak hívják. Erre vonatkozólag még nincsen semmi megállapítás. Egy dolog azonban felette különös. Marintsukné tegnapi kihallgatásakor azt állította, hogy férjével már régebben van megesküdvé, hiszen legidősebb gyermekük már reálskolába jár és hogy férjét mindig Marintsuknak hívták. Ezzel szemben azonban a határrendőrségen semmiféle családi okmányt sem tudott felmutatni és még esketési bizonyítványa sem volt kéznél. Azt állította, hogy ezeket az iratokat a férje őrizte. A kihallgatási jegyzőkönyvet leánynevével írta alá.

A határrendőrség megfűdta, hogy Marintsuk hétfőn délután Bécsből telefonon azt a parancsot kapta, hogy jöjjön azonnal Bécsbe jelentéstételre. A határrendőrség hétfőn este egy fogalmazóját küldte a vonatra, akinek az volt a megbízatása, hogy kövesse Marintsukot. Ez a fogalmazó telefonon jelentette Budapestről, hogy látta, amint Marintsuk a nyugati pá-

vid idő alatt tizenkét házat, vagyis egy utcasort melléképületeivel együtt elhamvasztott.

Mintha összebeszélte volna a közönség, a behatoló zürzavaros hangokra, a rémes harangkontra megijedve, mint egy ember állt föl s egy perc alatt a nézőtér teljesen kiürült.

A másik minutumban üres lett a színpad, a színpalak köze, minden, minden s én, aki a darabban Tromtonpiffet kreáltam, egyedül maradtam mint egy elhagyott tengersziget lakója.

Zenekarom is cserbenhagyott. Ez különben mindössze egy emberből állott. Ugyanis Klár karnagyom, aki zongorával kísérte az előadásokat, képezte a zenekart. Ő is elszaladt a tüzet nézni. Szegény Klár, te már a másvilágon hárfa-zol „Az ember tragédiája” első felvonásában az angyaloknak.

Busan cammogtam a színpalak közé. S mert színházszolgám is a tüzhöz szaladt, kénytelen voltam az előfüggőnyt magam lebecsátani s a lámpákat a színpadon és nézőtérén eloltogatni.

Gyorsan átöltözve a vendéglő kapujába álltam, barnultam a tűz felé hömpölygő tömeget. Egyszerre mit láttam! Spaniello, az első spanyol személyesítője, díszes sarga jelmezében, fején nagy tollas spanyol kalappal, egy vizipuskaköcsi hátulsó tetején állt s a száguldó lovak által előidéztet levegőnyomás következtében a kalap hosszú vörös tollának vége és a spanyol kö-

peny alsó széle mint papírsárkányok lebegtek és csökölöztek a levegőben.

A gazember az én spanyol jelmezemben kimagaskirozva ment tüzet oltani.

Most következik az én életem sötét pontja. Napokig gondolkoztam, mit eszeljek ki, hogy leeggett „Háromcsőrű kacsa” előadásom kiúba ne vessék?

Végre megjött a jó gondolat. Pár nap múlva következő nyomtatott manifestumot bocsátottam ki:

„Mintán „A háromcsőrű kacsa” operette múltkor az első felvonás alatt bekövetkezett tüzár miatt félbe lett szakítva, tisztelettel tudatnám a nagyérdemű műpártoló közönséggel, hogy azok, akik multkor jegyet váltottak, s ez előadást a kaleset miatt nem nézhették végig, a mai „Háromcsőrű kacsa” előadására a pénztárnál féláron válthatják meg jegyeiket.”

Meg kell ismételmem, hogy előzőleg a bruttó bevétel nyolcvanegy forint volt, s nekem, persze, fogalmam sem lehetett arról, hogy tulajdonképpen kik voltak akkor azok a nyolcvanegy forint ára pasasérok.

Az ungvári szinkör pénztára olyan ostromnak, olyan tülekedésnek soha sem volt kitéve, mint „A háromcsőrű kacsa” megismételt, félárú előadására.

Mindenki azzal jött, hogy a mult szombaton ő is váltott jegyet az operetterre. Én persze, elhitttem. S este annyira tömve volt a szinkör, hogy még az épületet összekötő keresztgerendá-

kon is úgy kukkolt a karzat, mint nyári estét a velencei szent Márk-templom homlokzatán a aludni térő galambok.

Az összes bevétel féláron kétszáznegyvenhárom forint volt. Vagyis hatszor annyi közönség jelentkezett, mint szombaton.

Főbbiek után a következő pályakérdési vagyok bátor a közönséghez intézni:

1. Volt-e ebben a státuscsőnyben valami becsapás?

2. Ha volt: melyikünk csapta be a másikat? Én csaptam-e be a közönséget, vagy a közönség csapott be engemet?

A pályázat megnyerőjének tiszteletdíja tíz darab huszkoronás vadonatuji körmőczyi arany azokból az aranyakból, amelyeket „A félisten” magyutudásu szerzője Wolfram kacsár elé doba a művészielkületében megsértett Giorgio által.

Ime, kedves olvasóm, meggyóntam bűnömöt. Harminckét év óta háborgó lelkiismereten elcsillitása végett apellálok a te véleményedre és ítéletedre.

A pályázat lejárataának határideje a Pester építendő új nemzeti színház ünnepélyes megnyitásának napja.

A beérkezett vélemények pedig a Budán létesítendő állandó színház megnyitása alkalmával fognak közhírré tételni.

Pályabírák: a magyarországi összes vidék városok színügyi bizottságainak elnökei. Ennél okosabban úgy sem tudnak csinálni.

lyaudvaron felszállott a bécsi vonatra. Azóta csak az a jelentés jött róla, hogy szerda reggel még nem jelentkezett a főhercegi főudvarmesteri hivatalánál. Állandóan figyelik azonban és megtették az intézkedést arra nézve, hogy visszahozzák Temesvárra.

A legrejtelmesebb az egész dologban, hogy mi módon sikerült Marintsuknak Frigyes kir. herceg udvarába férkőznie. Erre vonatkozóan ma a nyomozás már eredményt ért el. *Megállapították, hogy a kir. herceg udvarához egy Molnár nevű százados ajándította be.* Molnár százados a bécsi os. és kir. főudvarmesteri hivatalhoz volt beosztva. Molnár mindig rendelkezésre állott a szőfhámosnak, a kihez nem tudni, milyen módon férkőzött hozzá.

Egy Temesvár című időszakos lap augusztus 17-én megírta Marintsuk viselt dolgait. A levonatot bemutatták a cenzurának, erre aztán *Hugó vezérkari főnök Hess Rudolf gyalogsági tábornok parancsából megtiltotta a közlemény megjelenését. Néhány nap múlva a főkapitány közölte a lap szerkesztőjével, hogy az újság megjelenését megtiltották.*

Budapestről telefonálta tudósítónk: *Marintsukot ma éjjel Budapesten egy szállodában levetkőztették, holnap Temesvárra szállítják.*

## Ledobta a csendőrt a vonatról.

(A debreceni asszony tragédiája.)

Urszu Masáné lalasincai születésű 22 éves parasztasszony még szeptember 4-én elment Békéscsabára, hogy dohányt vásároljon. Kapott is egy előtte ismeretlen embertől négy kiló dohányt, melyet azért vett meg, hogy azt a falujában jobb áron tovább adhassa.

Mikor másnap az erdélyi vonaton hazafelé utazott, Marosborsá körül egy csendőr megszólította és megkérdezte tőle, mit visz a tarisnyájában. Urszuné a felszólításra azt felelte, hogy egy kis holmija van benne.

— Az apád istenit, nem holmi az, hanem dohány, — ripakodott rá a csendőr és tuszkolta ki a zsúfolt harmadosztályú kocsiból, át a másodosztályú kocsi peronjára.

Ahogy a vonat Marosborsához közel ért, a csendőr Urszunét ismét megfogta és lök dőste kiéle, hogy szálljon le. A szegény asszony nem tudott elég gyorsan a csendőr parancsának engedelmeskedni és leszállás közben olyan szerencsétlenül esett le, hogy a kerek alá került. A vonat, a mely még mozgásban volt, keresztülment Urszuné jobb lábán és a lába fejét teljesen összezúzta, úgy hogy a hüvelykujján kívül valamennyi lábujját elvesztette.

A csendőr brutalitásának láttára összeesegreglettek a vonat összes utasai és kiszállott egy éppen Erdélybe utazó orvos is, aki az asszony sebeit bekötözte. Az állomáson jelen volt két csendőr pedig a tényállásról jegyzőkönyvet vett fel és a sérült asszonyt a legközelebbi vonattal beküldötte az aradi kórházba.

A megsebesült asszonyt csak ma tudta kihallgatni Petkovits Béla rendőrfelügyelő, aki nek kérdésre a fentebbi történetet adta elő. Urszuné azt mondja, hogy a csendőr oly erővel lökte meg a leszálláskor, hogy a lába alig érte a földet és így került a még teljesen meg sem állt vonat kereké alá.

A brutális csendőr különben nem is volt szolgálatban és durva eljárását mivel sem tudja ledolgozni. Az asszony most a csendőr ellen sürgős panaszt nyújtott be.

# Krecsányi Ignác nyomorog.

(A magyar színészet mártirja.)

Döbrentei-tér 1. második emelet 1. Az ajtón névjegy: *Krecsányi Ignác.* Az ajtón túl három szerény szobácska, kopott ripsz garnitúrák, a falon két fényes olajnyomat, téli tájkép, egy vizimalom zöld fák között, koszoruk és szallagok, előismerő oklevelek vékony keretben, egyik sarokban régi módi fiókos szekrény, pár fénykép kis asztalkán; az ajtón túl két öreg ember, Krecsányi Ignác és felesége — nyomorog.

Színészek, mindenki, úgy mondta, tudta, hogy Krecsányi nagy vagyonnal vonult nyugalmába. Hát ez nem igaz. Elsején nem tudta kifizetni a házbérét, a nyugdíjából nem teltek fél kiló husra, a Haditerméknyél kifizetett már valami állásért, hogy éhen ne vesszen. Mese, hogy vagyonnal vonult nyugalmába. Nyomorog, mióta bucsut mondott a színháznak. Negyvenegyesztendei direktorságának minden díja, eredménye az a tál bab, amit ebédre eszik.

— Igaz — mondja és sirja a nála járt újságíróknak — úgy igaz, ahogy tudja. Nyomorgunk a feleségemmel együtt. Elestem a világjáboruban, milyen mélyet estem! Ha élő ember lehet hősi halott, én az vagyok. Már a háboru előtti esztendőben rosszul ment a budai színház. Elzérták a Lánchidat, az Erzsébet hídon nem járt villamos, a közönség nem is tudott átlenni a színházba. De bírtam a rossz esztendőt, volt pénzem, színészeim nem érezték meg, hogy rosszul megy a színház. Aztán jött a háboru. Vidéken, sőt Pesten is felbontották a színészek szerződéseit, konzorciumos társulatok alakultak. Én pillanatig sem gondoltam arra, hogy beszüntelem a gázsifizetést. *Fizettem, ráfizettem mindenem.* Előbb a készpénzemet, aztán volt egy biztosítási kötvényem, elzálogosítottam, majd eladtam. A *Színészegyesület*től kivettem a pár ezer korona kauciómat, az is, minden a színészeimé lett. Fizettem a gázsit, amíg bírtam. 1914. augusztus 3-án kiadtam mindenkinek előre a fizetését és nem maradt egy árva fillérem sem. Negyvenegy év után koldusszegényen bucsut kellett mondanom a direktorságnak. Felszerelésemet, az egyetlen, ami megmaradt, beadtam utódoknak, *Komjáth Jánosnak.* Fizetett érte esténként öt pengő forintot. Aztán Komjáthy átadta a direktorságot *Sebestyén Gézának.* Sebestyén közöszlést megvette felszerelésemet. Előbb a pénzből előpéltem a háboru esztendőiben, kis pénz volt, nem sok, nagy a drágaság, bizony hamar felélttem. Bejelentettem a Nyugdíjegyesületnek, nyugalmába vonulok, kérem a nyugdíjamat. Feltették, hogy *egy évre 1900 korona nyugdíj jár nekem.* Amikor harcoltam a nyugdíjintézet megalapításáért, nem gondoltam arra, hogy ilyen mostohán fognak kifizetni. Én voltam egyik alapítója a nyugdíjintézetnek, mennyit kellett hallgatnom színészeimtől, amikor gázsijuktól levontam két százalékot a nyugdíjra. 1900 koronát kaptam egy esztendőre. *Később felemelték 2176 koronára.* Tessék ebből a pénzből megélni! *Bizony uram, nem telik másra, mint kis főzélékre. Néha még arra sem.* Bor, tea izére már nem is emlékszem. Az első kerületi előjáróság, amikor nyugalmába vonultam, felajánlott részemre egy lakást, egyik budai városi házban. Évi 600 korona bérösszegért. Esztendő múltán felmondott a város azzal, hogy a házból savanyúvíz gárat fognak csinálni. Még ma sincs ott gár. Más költözött a helyembe. Itt vettem ki lakást a Döbrentei-téren, ide jöttem éhezni. Mikor már türehtelen volt a nyomor, megalkodva kérvényt nyújtottam be a kultuszminiszterhez, valami kis segélyt kértem. *Két esztendőig nem válaszoltak kérvényemre.* Irtam egy újat. Akkor kiutaltak részemre *egyszer és mindenkorra 400 korona segélyt.* Alarcot szerettem volna felvenni, amikor mentem a pénzért. Hetvennégy éves vagyok uram, végigküzdöttem egy életet, miescoda lelkesedéssel harcoltam a magyar színészekért negyvenegy esztendőn keresztül, soha senkit nem bántottam; egy tagomat nem csaltam meg, ráfizettem vagyonomat a színészetre és most éhezem. Istene, milyen szép lett volna meghalni a színháznál. Ha volt min-

den vágyam. Most majd éhen halhatok. S a tanulság, kérde? . . . Ha lehetne előlről kezdeni újra átharcolnám a negyvenegy esztendőt, tudva hogy mi a vég! . . .

Fvtizedekkel ezelőtt a miniszterelnökségi palotában az asztalra csapott Tisza Kálmán és nagyon mérgesen mondta:

— Azt a falancon ott a Krisztinán le fogom bontani. Ha nem áll a budaiaknak színház, hát nem kell. De nem üröm tovább, hogy annyit járjanak a nyakamra a nyomorgó budai színészek érdekében. Unom az egész komédiát!

Valaki kérte a miniszterelnököt:

— Kegyelmes uram, tegyük meg egy utolsó próbát. Rendeljük Budára direktornak Krecsányi Ignácot, ő talán még tud segíteni.

És Krecsányi Ignác valóban segített. Pár hónap múlva szünek bizonyult a Krisztinavárosi aréna. A budaiak emléket is elfelejtettek a német színészeknek, verkedtek jegyért a színház előtt.

És Krecsányi Ignácot 400 korona államsegéllyel fizették ki. . .

Fiumében sem tudott lábrakapni a magyar színészet. Az olaszok meg sem tűrték maguk közt a magyar színészeket. Széll Kálmán elküldte a tengerpartra Krecsányit. Ott hétig volt odalent, s mikor visszajött, Széll Kálmán kijelentette:

— *Nem a politikusok, Krecsányi kóditotta meg a fumei olaszokat.*

Az újságok akkor azt írták, Krecsányi rendjelet fog kapni. Nem kapott semmit. 1900 korona nyugdíjat kap egy évre.

*Temesvár, Buda, Pozsony,* három állomás, három herosi küzdelem színhelye és három győzelem a német színészet fölött. . .

És Krecsányi Ignác Labeszúpájszt ebédel. . .

Régen történt, egy szeptemberi napon. Budán sétált Krecsányi, amikor egy padról feláll valaki, elébe lép, bemutatkozik:

— *Rózsa Lajos kereskedősegéd vagyok. Színesz szeretnék lenni.*

— Milyen színész?

— *Népszínműénekes.*

Krecsányi hazaviszi a rajongó kis kereskedő. Énekelteti keveset, aztán kijelenti:

— *Fiam, maga nem népszínműénekes, hanem operatőrekes lesz a pesti Operában.*

És nevelte, taníttatta Rózsa Lajost és Rózsa Lajos ma az Operában énekel, Krecsányi pedig a Döbrentei-téren nyomorog. . .

S a többiek? *Környei Béla, Császár Imre, Hegyesi Mari, Ditrői Mór, Góth Sándor, Molnár László, Csontos Gyula, Vendrei Ferenc, Sebestyén Géza, Malecki Bianka, Medgyaszay Vilma, Haraszi Hermin, Latobár Árpád, Gyöngyi Izó, Bartos Gyula, Dezső József, Karcaghy Kálmán, Juliska, Raskó Géza, Réthey Lajos, Németh József, Kis Mihály,* akik csak hirtelen eszünkbe jutottak, s mennyien vannak és voltak még, akiket ő adott a magyar színésznek? Sok színész, aki nála tanult, ma fejedelmi módban él. És ő hogy él szegény? . . .

Lukács Gyula.

— *Uj korszak vagy új népjogok.* Berlinből jelentik: Scheidemann képviselő a Vortwärtsban *Uj korszak vagy új népjogok* címen cikket írt, melyben heves támadást intézett *Károly-hesseni* hercegnek a finn trónra való jelölése ellen. A cikket így végzi:

— Nyíltan ki kell mondani, hogy többről van itten szó, mint egy személyes kalandról, nevezetesen egy új polgárháború magvairól, sőt egy új világégésről. A finnek, legfőbb herceg ur, nem akarnak önről tudni, vegye ezt tudomásul!

# Elrejtett zsirkészletek Aradon.

(A leleplezett árdragítók a rendőrségen.)

Az Aradi Közlöny ma rámutatott a város közönségét lesújtó zsirhiányra és felhívta a hatóság figyelmét arra, hogy Aradon lehet zsirt kapni, csak tudni kell hol és miképen. Mára megjelentette a rejtélyt a rendőrség, amely egy készülő félben volt, de idejében megakadályozott visszaélésekről rántotta le a leplet.

A temesvári kormánybiztosság megbízta Adamov Dusán dr.-t, hogy menjen Aradra és kutassa fel a zsirkészleteket, valamint azokat az egyéneket, akik a zsir és szalonna felhalmozásával és annak Arad város és környékéről való kiszállításával foglalkozna.

Adamov dr. lejött Aradra és a központi kávéházban megismerkedett Szalai Imre kávéossal. Mint egy osztrák gyár igazgatója szerepelt Szalai előtt és kérte, hogy szerezzen neki egy pár vagon zsirt. Szalai kijelentette, hogy zsirt tud szerezni, azonban csak 26 koronáért. Azt is csak úgy, hogy ha Adamov dr. neki külön még egy korona 50 fillért fizet különként jutalékot. A megegyezés létre is jött közöttük ezen az alapon. Ezzel elváltak.

Másnap megint találkoztak a kávéházban, azonban Szalai Imre ekkor elhozta magával Delly Lajost is, a ki a városi közéleti hívatásban van alkalmazva, akivel együtt akarta a zsirt megszerezni. Miután Adamov dr. nagyon sürgette az árut és a szállítási igazolványt is megmutatta, Szalai Imre és Delly Lajos megígérték, hogy két napon belül megszerzik a szükséges két vagon zsirt és egy vagon szalonnát. A kávéházból mindjárt ki is mentek együttesen Eisele Jánoshoz Ujaradra, akinek nagyobb mennyiségű zsirkészlete volt. Itt azonban árut nem kaptak.

A következő nap Szalai Imre bemutatta Sándor Mór, mint olyan egyént, aki állandóan zsirügyletekkel foglalkozik és aki jelenleg is tud zsirt 26 koronáért.

Sándor Mór ajánlotta az állítólagos osztrák gyár igazgatójának, hogy jöjjen el vele egy helyre, ahol biztosan van zsir. Elmentek ezután Simandán Jánoshoz, aki azonban kijelentette, hogy neki van ugyan zsirja, de az ő árúja fölött Szalai Imre diszponál és így ha a zsirt megakarják venni, úgy tárgyaljanak Szalai Imrével.

Adamov dr. ezután elment Szalaihoz és tárgyalni kezdett vele a zsirról. Felhívta Szalait, hogy ha ő tényleg diszponál Simandán árúja felett, úgy mutassa meg neki a zsirt és ő hajlandó azt azonnal kifizetni, azonban ők tartoznak az árut az állomásra kiszállítani. Azonban Szalai erre nem volt hajlandó és így az egyezés egyelőre megszakadt kettőjük között.

Hegyesi Gézához mentek ezután, Adamov Dusán dr. és Sándor Mór, aki igen szívesen fogadta őket, amikor meghallotta, hogy miről van szó. Kijelentette, hogy tud 26 koronáért zsirt szerezni, azonban csak úgy szerez, hogy ha adnak neki 10–20 ezer korona előleget, amelyet ő a későbbi vételárba beszámít. Ezt azért kéri, mert már többször megtörtént, hogy dektívek adták ki magukat vevőknek és a végén lefoglalták a zsirt. Adamov dr. Hegyesi Géza föltételét nem fogadta el és így a zsir vétel nem jött létre.

A legközelebbi napon elhatározta Adamov dr. hogy Szalai Imrével és Sándor Mórral elmennek Eisele Jánoshoz, akitől zsirt vásárolnak. Szalai Imre ez alkalommal nem ment

Eiseléhez, mert a lába fájt. Adamov Dusán dr. ezután Sándor Mórral egyetemben tárgyalni kezdett Eisélel, aki azonban csak az egész vételárnak lefizetése ellenében volt hajlandó a zsirt megmutatni. Adamov dr. erre hajlandó is lett volna, azonban amikor az üzlet lebonyolítására került volna a sor, a vevő elállt az üzlet megkötésétől.

Adamov Dusán dr. ekkor felidézte kiletét és a főszolgabírósegítségével az ott talált négy mázsa zsirt lefoglaltatta és elkoboztatta.

Ma délután tárgyalta a zsirfelhajtók és árdragítók ügyét Weil Károly dr. rendőrbíró. A vádlottak valamennyien beismerték, hogy a zsirt 26 koronáért akarták adni. Nem tagadták azt sem, hogy különként egy korona 50 fillér jutalékot kötöttek ki maguknak. Szalai Imre és Delly Lajos azzal védekeznek, hogy ők nem akartak keresni, mert nekik az volt a céljuk, hogy az osztrák bevásárlót, már mint Adamov Dusán drt, leleplezzék és a rendőrség kezére adják. Természetesen Weil Károly dr. ezt a mesét nem vette komolyan és védekezésüket nem fogadta el.

Ezután a rendőrbíró megeskette Adamov Dusán drt, meghozta az ítéletet, amelynek kihirdetését egyelőre felfüggesztette. Az ítéletet az illetékesek 8 napon belül fogják kézhez kapni.

## Minden aradi fogyasztó 6 hónapra vásárolhat burgonyát

(A közéleti hívatat nagy készleteket szállít a városba. — Olcsóbb lesz a burgonya.)

(Budapesti munkatársunktól.) Mult évben a városok burgonyaelátása körül több ízben zavarok voltak és bizony előfordult az is, hogy Arad részére csak a téli hónapokban utaltak ki burgonyát, aminek a következménye az lett, hogy az áru fagyott és élvezhetetlen állapotban érkezett ide. A városok természetesen zúgolódtak az ilyen állapot ellen és kétségkívül ez az oka annak, hogy az ország burgonyaelátása terén az idén olyan reformokat léptettek életbe, amelyek lehetővé teszik, hogy Aradon minden fogyasztó már októberben hat havi készlettel lássa el magát.

Érdeklődésünkre az Országos Közéleti Hivatalban megtudtam, hogy néhány nappal ezelőtt megkeresések mentek el minden város tanácsához és e megkeresésekben a városi hatóságokat arra utasítja a közéleti hívatat, hogy a burgonyával ellátatlan lakosság számát haladéktalanul jelentsék be. E bejelentések már folyamatban vannak és az Országos Közéleti Hivatal már a jövő hét elején kiutalja az egyes városok részére szükséges burgonyamennyiséget. A nehéz testi munkások részére évi száznegyven, az egyéb fogyasztók részére pedig évi száz kilogramm burgonyát állapítanak meg.

A jövő hét első napjaiban kiutalják e szerint Arad város polgárságának burgonyaszükségletét is, még pedig úgy, hogy a városi hatóság az egész évi szükségletnek hetven-hetvenöt százalékát kapja meg egyszerre. A kiutalással egyidőben utasítani fogja a városi hatóságot a közéleti hívatat arra is, hogy a városnak rendelkezésére bocsájtott mennyiségből hat hónapra szükséges mennyiséget adjanak ki azoknak, akik e készletet egyszerre megakarják vásárolni. Aprilis eiséjéig tehát mindenki elláthatja magát burgonyával.

Eme intézkedés következtében a téli hónapokban egyáltalában nem szállítanak burgonyát, a Máv. kilitásba helyezte, hogy a fagy beálltáig rendelkezésre bocsátja a burgonyaszállításra a szükséges vagonokat a városnak.

A burgonya ára egyébként is október elején megváltozik, ekkor megszűnik már a korai burgonya, érvénybe lép a rendes burgonyára megállapított ár, amely nagyban mértékszámként huszonhárom korona, a szállítási és egyéb költségeket figyelembe véve pedig a burgonya kicsinybani ára ettől az időtől kezdve különként mintegy negyven fillér lesz.

## Válsághírek.

Wekerle nem vitte magával a lemondását

Budapestről jelentik: Egy fővárosi estilap a következőket írja: Wekerle Sándor miniszter elnök ma tudvalevően Bécsbe utazott, ahol a király a legközelebbi órákban külön kihallgatáson fogadta. Utazásával kapcsolatban ma délután politikai körökben az a hír terjedt el, hogy a kormány helyzete válságosra fordult és az ellentétek annyira kiélesedtek, hogy a miniszterelnök a saját személyére nézve levonta a konzekvenciákat, mert a viszonyok már olyanok, hogy ezt szükségesnek tartotta. Ezeknek a híreknek a valóságát azonban csak a közeli órák eseményei bizonyíthatják. Hozzá kell ehhez tenni, hogy a hír szerint Wekerle Sándor miniszterelnök lemondást szándéka nem csen összefüggésben Windischgrätz Lajos herceg közéleti hívatat lemondásáról terjesztett és már többször megcáfolt hírekkel. A Magyarország pedig azt írja, hogy állítólag a mai minisztertanácsban már dűlőre került a dolgot és Wekerle Sándor miniszterelnök már a lemondási nyilatkozattal zsebében utazott el Bécsbe. A lemondás oka, jó helyről jött információ szerint a délszláv kérdésben elfoglalt magatartás volt.

A Magyar Tudósító jelenli: Az Est napok óta rendszert az abból, hogy részben közvetlen, részben közvetett bécsi értesülésre való hivatkozással kormányválságról ad hírt. Több lap jóhiszeműen magáévá tette ezeket a híreket, sőt a Magyarország tovább ment el, a minisztertanácsal kapcsolatban azt írja, hogy Wekerle a kormány lemondási nyilatkozatát vitte magával a felség elé. Mint a Magyar Tudósító illetékes helyről értesül, ezek a kombinációk mind csúfult hírek, tendenciózus válsághírek, közönséges koholmányok.

Az alkotmánypárti körhelyiségében ma este élénk eszmecsere fejlődött ki aktuális politikai kérdésekről és a párt tagjai a legnagyobb megfigyéléssel mutattak rá, hogy egyes lapok minden különösebb és biztosabb meggyőződés ellenére válsághírekkel vezeték félre az ország jóhiszemű közönségét.

## ÚJ KÖNYVEK

\*Rokkantak, özvegyek, árva. Az új katonai ellátási törvény. A katonai ellátásról rendelkező negyven éves törvényt új törvény váltotta fel. Az új törvény lényegesen fölemeli a rokkantak járandóságait, a hadiözvegyek nyugdíját és a hadiárva nevelési járulékát. Az új katonai ellátási törvényben foglalt szabályok népszerű ismertetése a könyv feladata. A könyv, amelyet a Népszava könyvkereskedés adott ki, 1 korona 60 fillérért minden könyvkereskedésben kapható.

Giovanni Varga: Parasztbecsület. A Világosság Könyvtár negyedik kötete a nagy olasz írónak három hosszabb elbeszélésében a szicíliai parasztok földhözragadt nyomorúságával, gyászos proletár-életének apró-cseprő örömeivel és fájdalomával ismerteti meg. A kötetet az olasz eredetiből Cöbor Péter fordította. A kötet ára 1 korona 20 fillér. A Népszava könyvkereskedés kiadása és kapható minden könyvkereskedésben.

## HIREK.

— A király szentesítette a választójogi törvényt. A hivatalos lap mai száma közli az országgyűlési képviselők választásáról szóló 1918. évi XVII. törvénycikket, amelyet a király e hónap 11-én szentesített. Ezzel a közléssel megdőlnék azok a híresztelések, amelyek azt kolportáltak, hogy a király nem fogja szentesíteni a törvénycikket, mert nem azonosítja magát vele.

— A román trónörökös moganatikus házassága. Moszkvából jelentik: Jassyból ideérkezett megbízható utasok elbeszélése szerint az a hír terjedt volna el, hogy Károly román trónörökös szeptember elején váratlanul Odeszába utazott és feleségül vette *Lambrine Zizi* nevű román leányt Bukarestből. Általában még nem tudnak a trónörökös ilyen utazásáról, nyilván azért, mert Jassy és Bukarest között igen szigorúan cenzurázzák a táviratokat és leveleket. Hogy a király és királyné hogyan fogják a házasságot fogadni, azt még nem lehet tudni, valamint azt sem tudják, hogy a királyi szülők előzetesen beleegyeztek-e a házasságba, vagy pedig meglepte őket a trónörökös.

Jassyból jelentik, hogy Lambrino kisasszony a román trónörökös állítólagos felesége egyszerű polgári családból származik. A kisasszony valószínűleg a román királyné udvartartásához tartozik. Mint ismeretes, a trónörökös atyja is, Carmen Sylvia egyik udvarhölgyét, Vakarescu Helént akarta feleségül venni.

— Nemzeti adót szednek a csehek. Prágából jelentik: Ismeretes, hogy Csehszágban csehek által lakott kerületeiben nemzeti adót gyűjtenek nagy cseh célokra. A megbízottak igen szigorúan kezelik és hajtják be ezt az adót. Körülbelül 10 millió koronát akarnak gyűjteni ilyen célra. A cseh újságok ujabban panaszkodnak, hogy a cseh hatóságok akadályokat gördítenek az adók beszedése elé, sőt azt egyenesen lehetetlenné teszik.

— Nagy összeesküvést lepleztek le Oroszországban. Moszkvából jelentik: Koszlowban egy fontos vasúti csomóponton, amely Voroneza közelében van, messzire elágazó összeesküvést lepleztek le, melynek szervezője Jowrow, a szovjet elnöke és Korubovics külügyi népbiztos volt. A vörös hadsereg ugynevezett vasszázada csatlakozott az összeesküvőkhez, két ezred azonban hű maradt a kormányhoz. A hatóságok már megkezdték a felkelők elnyomását.

— Elkészett a japán segítség. Stockholmból jelentik: A szovjet kormányhoz közel álló lap megállapítja, hogy a japán hadseregnek két hónapra van szüksége, hogy az Uralban megjelenhessen. Addig pedig a cseh-szláv brigádok végleg megverik és az alatt annyi csapatot fognak elküldeni, hogy a japánok esetleges előrenyomulását itt megakaszthatják az Uralban.

— A tisztviselőknek naturáliákkal való ellátása. A város tisztviselői és alkalmazottai a legutóbbi közgyűléstől azt kérték, hogy a néhez megélhetési viszonyokra való tekintettel a közellátási hivatal révén természetbeni ellátást kapjanak. A közgyűlés a kérdés tanulmányozására egy a tanácsból, tisztviselőkből és a törvényhatósági bizottsági tagokból álló külön bizottságot küldött ki, amelynek kötelességévé tette, hogy a legközelebbi közgyűlésnek tegyen véleményes jelentést. Varjassy Lajos polgármester az e havi közgyűlést követő napon felhívást bocsátott ki a tisztviselőkhez, hogy a naturáliák megállapítására szükséges adatokat hivatalfőnökeik után mielőbb terjesszék hozzá. A város nyugdíjasait hétfőn értekezletre hívta össze Kádás Kálmán ny. főjegyző, amikor szintén a szükséges adatokat írták össze. Lócs Rezső helyettes polgármester, a kiküldött bizottság elnöke szombat délután 4 órára a naturáliák megállapításának megbeszélésére hívta össze a közgyűlés által megválasztott bizottságot, hogy a legközelebbi törvényhatósági bizottsági ülés elé terjesztendő javaslatot megállapítsák.

— Halálozás. Schléssinger Jakab ópálosi szőlőbirtokos életének 85-ik és házasságának 48-ik évében Ópáloson elhunyt. Temetése f. hó 22-ikén délelőtt fél 12 órakor lesz az aradi íz. temető halottas házában.

— A kormány újból foglalkozik a tökéletesítést korlátozó rendelettel. Budapestről jelentik: Főhivatalosan közlik: A mai minisztertanácson a tökéletesítési tilalom is szóba került, melynek hatályaon kívül való helyezését követelik jőformán egyöntetűen az összes pénzügyi körök.

— Látogatás Tolsztoj házában. Bernből jelentik: A párisi *Illustration* oroszországi munkatársa, Robert Vaucher, minap érdekes zárandokutat tett: fölkereste a tulai kormányzóságban Jasnaja-Poljanát, Tolsztoj történelmi híru fészket, hogy megnézzé, áll-e még ez idők pokoli viharzásában az a ház, melyből korunk egyik legfényesebb és legtermékenyebb zsenije terjesztette a világosságot: Hosszu és viszontagságos utazás után jutottam el Jasnaja-Poljanába, — meséli Vaucher. — Személyvonatok nem közlekednek, kocsiik régen elpusztultak, elkallódtak, csak marhaszállító vaggonokban lehet utazni. Tulától egy teljes napig dőcög velünk a mocskos és zsufolt vonat, míg elérjük Jasnaja-Poljanát. A falu úgy hat, mint valami oázis a pusztulás sivatagjában. Az állam birtokait egész Tula kormányzóságban konfiskálták és földulták. Jasnaja-Poljana érintetlenül maradt. Ezt megvédi a nép kegyelele, az, hogy itt fekszik Tolsztoj sírja. A faluban ugyan van egy párt, mely azt hangoztatja, hogy a Tolsztoj-birtokot is föl kell osztani, mint a többi, de a vén muzsikok nem engedik. A nagy író özvegye békességben él az ősi házában, sőt ott van vele Tatjana grófnő is, aki férjének elpusztított birtokáról odamenekeült. Ott él Obelenszki herceg is, aki első házasságában Tolsztoj egyik leányát vette feleségül. Az ősz grófné ma hetvennégy éves, de bámulatosan friss és szép. Napját jóformán egészen férje könyvtárában tölti, melybe több mint tízezer kötetet gyűjtöttek. Itt dolgozik, ebben a fölséges teremben, mely még teli van a nagy Tolsztoj emlékeivel és tárgyaival. A grófné most azokat a leveleket tisztázza át gépirásba, amiket férje egyik leányának írt. Egész életét az a kultuszának szenteli, fölkeresve rokonai és barátai levéltárát férje szétszóródott írásai után, hogy ezeket megörökítse és összegyűjtse. Tolsztoj-házban egyébként nagyon csöndes élet folyik. Tatjana és a herceg alig mutatkoznak kiinn a faluban. Ők kimondott ellenségei az új rendnek s a falubeliek csak Tolsztoj szent emlékére való tekintettel kímélik...

— Cipőárjegyzékek. Értesítjük a cipőkereskedőket, cipésmestereket, csizmadákat stb., hogy a kifüggesztésre kötelezett nyomtatott árjegyzék-lapot 1 korona vételárban a cipőhivatalban (Színház-épület, Szadabság-tér bejárat) kaphatják. — A cipőhivatal vezetője.

— Küldöttség az alispánnál Csukay Gyula érdekében. Lapunkban, épp úgy mint a többi aradi lapokban néhány nappal ezelőtt teljesen hihet érdemlő információ alapján közlemény jelent meg arról, hogy Csukay Gyula a kisenői járás érdemes főszolgabírája beadta nyugdíjaztatása iránti kérelmét, mert Schill József alispán nem helyesli, hogy főszolgabírói pozíciójában közzgazdaságilag is tevékenykedik. Most már megállapítható, hogy az aradi lapok misztifikáció áldozatai, mert Csukay Gyula nem mondott le és ezt az alispán nem is kívánja tőle. Kisenőről ma több tagból álló küldöttség kereste fel az alispánt és arra akarta kérni, világosítsa fel a közvéleményt, hogy a főszolgabíró lemondásáról terjesztett híresztelés nem felel meg a valóságnak. Az alispán azonban Budapesten van és így nem fogadhatta a küldöttséget. Az a körülmény, hogy Csukay igazgatósági tagja a Kisenői Takarékpénztárnak, a gyulavidéki vasútnak, valamint a körösi belvízszabályozó társaságnak és hogy tejjgazdasága működik, még nem ok nyugalomba vonulásra, mert ez egyáltalán nem összeférhetetlen főszolgabírói működésével. A közvélemény meglepedéssel regisztrálja, hogy e kiváló közigazgatási munkaerő nem távozik el és sajnáljuk, hogy misztifikáció következtében nyugalomba vonulásáról írtunk.

— Nyolcezer sertés hízik Aradon. A mai napon járt le a sertéseknek bejelentése. A helyettes polgármester kijelentette, hogy ezentul több bejelentést nem fogad el. Az eddigi adatok szerint 8000 sertést jelentettek be Aradon 19.000 ember részére.

— A közalkalmazottak beszerzési csoportja értesíti tagjait, hogy a közéletmezési miniszter a téli hagymaszükségletet a csoport rendelkezésére fogja bocsátani mélyen a maximális áron alul. A csoport vezetősége szükségletül 300 métermázsát jelentett be, ennélfogva felhívja tagjait, hogy szükségletüket ne jelentsék be a kereskedőknél és ha ez már megtörtént volna, töröltsék ott magukat. — Ugyanez áll a nyugdíjasokra nézve is. A nyugdíjasok káposzta, sárgarépa, étkezési répa, almaszükségletüket az átvétel kötelezettsége mellett a csoport irodájában f. hó 23-ig bezárolag jelentsék be. Stróbl alelnök.

— Fiu ruhában megszökött aradi leány. Dvorzsák János aradi lakos még a háboru elején bevonult katonának, két gyermekét, Elzát és Jánost Bánáti Ede gyámsága alá helyezte. Dvorzsák Elzát, aki most már 16 éves, Eánátné augusztus 11-én megverte, ami annyira elkésértette a leányt, hogy rábeszélte 12 éves öccsét, hogy menjenek világgá. A leány elhatározását hamar tett is követte és hogy könnyebben végrehajthassa tervét, levágta haját és felvette édes anyja otthon maradt ruháit és gyalogszerrel nekiindultak Lippának. Sehogy sem tudtak munkához jutni, ekkor újból neki-váltak az országutnak és legközelebbi utjuk nagy kerülővel Battonyára vezetett, ahol egy jólelkű gazda felfogadta a fiús kinézésű lányt és öccsét. Szántási munkálatokra használta fel őket, lovat hajtottak és a gazdaságban segédkeztek. Nyugtalan természetük azonban Battonyán sem tartotta sokáig a világnak indult testvérpárt. Innen ismét gyalogszerrel Temesvárnak tartottak, ahol éppen a józsefvárosi pályaudvar körül próbáltak utbaigazodni, mikor egy rendőr figyelmessé lett rájuk és igazolásra szólította fel őket. A kis szökevények nagyon megijedtek a rendőrtől és nem tudtak mit felhozni igazolásukra, úgy, hogy az bevitte őket a kapitányságra, ahol a gyermekek előadták szomorú élettörténetüket, apjuknak négy évi távollétét és hogy mindenhova elmennek szívesen dolgozni, csak gyámjukhoz ne vigyék vissza őket, mert az rosszul bánik velük. A temesvári rendőrség a két gyermeket ma átküldte Aradra a rendőrséghez, ahol Vidéky Gusztáv rendőrfogalmazó hallgatta ki őket. A leány még mindig fiu ruhában volt és alig lehetett észrevenni rajta leány voltát. A fogalmazónak elmondta, hogy azért viselt fiu ruhát, mert így könnyebben vélt munkát kapni. Szökésük egész ideje alatt munkából tartották fel magukat és ha valahonnan elkerültek, mindig gyalog folytatták utjukat, nehogy még az utazásra is kelljen költenők. A munkától nem félnek, de gyámjukhoz nem akarnak visszamenni, mert annak felesége rosszul bánik velük. A rendőrség a patronázs egyesületben helyezte el a gyermekeket addig, míg atyjuk visszatér a harcterről.

— Állásától felfüggesztett állomásfőnök. Néhány hét előtt sokat foglalkozott a nyilvánosság Joó Gábor horti állomásfőnök dinnyemanipulációival. Hivatali állásával és hatalmával visszaélve, Joó Gábor horti állomásfőnök csak azoknak a gazdáknak adott vaggont, akik belementek abba, hogy dinnyetermésük eladását az állomásfőnök közvetítse. Ez az eljárás teljesen kiszolgáltatta a te rmelőket az állomásfőnök önkényének. Szerényi József három kereskedelemügyi miniszter elrendelte a vizsgálatot, s annak eredményéről most tettek jelentést a miniszternek. A jelentés alapján, mint felhivatalosan közlik, a kereskedelmi miniszter elrendelte az állomásfőnök és a visszaélésekben résztvevő társai ellen a fegyelmi vizsgálatot és az állomásfőnököt állásától felfüggesztette. Tekintettel arra, hogy a visszaélések tulmennek a fegyelmi megtorlás határain, elrendelte a miniszter az ügyre vonatkozó iratoknak az illetékes királyi ügyészséghez való áttételét is.

— Befejeződött a gabona-átvétel. Ma délelőtt értekezlet volt Lócs Rezső helyettes polgármester elnöklésével, amelyen Rosenberg Artur terménybiztos bejelentette, hogy a terményátvevő bizottságok működésüket bevégezték. A még háttamaradt apróbb elszámolásokat a gáji alkapitánynyal fogja elvégezni. A helyettes polgármester a jelentés alapján megköszönte a közreműködőknek ténykedésüket és állásuktól felmentette.

— A tisztviselők cipőinek javítása. Értesítjük a köz- és magánhivatalnokokat, hogy amennyiben hozzávaló anyaggal rendelkeznek, cipőik javítását az előírt maximális áron a városi cipésműhelyben elkészíttetjük. Jelentkezéseket a városi cipésműhely (Tökölyi-utca és Aulich-utca sarok) elfogad. — A közlelmzési hivatal vezetője.

— A kenyérgyártás új módszere. Olaszországból néhány hónappal ezelőtt az a hír érkezett, hogy ott kitalálták annak a módját, még pedig gyakorlatias és könnyen keresztülvihető módját, hogyan lehet közvetlenül a gabonaszemből kenyeret készíteni. Ez feleslegessé teszi az őrlést, egyszerűsíti a kenyérgyártást, nagy tápérték-, illetőleg gabonamegtakarítást tesz lehetővé, sajátos módszerével asszimilálhatóvá tevén a korpát is és izletes és az egészségre előnyös tápértéket biztosít. E kenyeret legközelebb készülnek „fruges” név alatt forgalomba hozni. Hasonló módon Németországban is nagyban készül gyártani az újonnan alapított „Teljes kenyérgyártó társaság” korlátolt felelősséggel az u. n. Grevitt-kenyeret. A két eljárás műszaki részleteiről szóló közlések elégtelenek. Lényegében azonban mind a két eljárás abból áll, hogy a gabonát a külső héj citávolítása és nedvesítésével való tisztítása után csirázó állapotba hozzák, amelyben pépszerű anyaggá változik át és így az élesztő közvetlenül hathat rája. — Olaszországban kiszámították, hogy ezen eljárás általános behozatala 18 millió métermázs gabonát tesz megtakaríthatóvá évenként; Németországban, ha csak a lakosság egy ötöd-része táplálkoznék is ezen új kenyérből, 21 millió métermázsányi megtakarítást jelentene. — Az itteni irányadó szakkörök szerint ez az eljárás előnyt nem nyújt, mert a gabonamegtakarítás szerintük csupán látszólagos, amennyiben a felzett módszer csakis a korpát tartalmazó nyersanyag nagyobb vízfelvevő képessége az oka a nagyobbíokú kenyérkiaknázásnak. Nálunk már régen megkísérelték azt, hogy a gabonaszem teljességéből gyártsanak kenyeret, de eddig különösebb gyakorlati siker nélkül. Még ha a közvetlenül a szemből való kenyérgyártás valamilyen módszere gazdasági előnyökkel járna is, a gyakorlati végrehajtás, az üzemberendezések szükséges átalakítása az új eljárás számára a háború által teremtett viszonyok között teljes lehetetlenség volt.

— A kukoricatermés leforgalása. A közlelmzési miniszter rendeletéből kifolyólag kukoricát csak vásárlási igazolvánnyal szabad eladni. Kiszállítani a város területéről kukoricát a legszigorúbban tilos. A helyettes polgármester elrendelte a kukoricatermés összehajtását, amelynek alapján állítják majd ki a bevásárlási igazolványokat. Ha a termés kevésnek bizonyul, úgy Lőcs Rezső eljár, hogy illetékes helyen ez ügyben intézkedés történjék.

— A válófélben lévő feleségnek joga van bemenni a férj lakásába. Sopronból jelentik: Egy soproni katona orosz hadifogságból hazatérve, hűtlenség címén válópert indított a felesége ellen, akit nyomban ki is utasított a lakásból. A válóper folyama alatt az asszony több ízben megkísérelte, hogy a régi lakásba visszatérjen, a férj azonban megátolta ebben. Az asszony végre erőszakhoz folyamodott, behatolt a lakásba. A férj csendháborításért és magánlaksértésért feljelentette a feleséget a bíróságon, amely marasztaló ítéletet hozott. Felelősség folytán a soproni királyi törvényszék elé került az ügy. A törvényszék felmentette az asszonyt azzal az indoklással, hogy a feleségnek joga van bemenni a férje lakásába, amely azelőtt közös lakásuk volt és ezzel nem követ el magánlaksértést.

— A tej maximális ára. Az orsz. közlelm. miniszter 246.653—918. számú rendeletével az 1.338—917. M. E. sz. rendelete 2. §-a alapján a tej legmagasabb árát Arad város területén 246.000—918. sz. rendelet 4. pontjában meghatározott következő mértékben állapította meg 1918. évi szeptember 1-től kezdődő hatállyal: kannatej nagyban eladásánál, zárt kannában való szállítást mellett 160 fillér, kannatej kicsinyben, nyílt edényből kimérve 172 fillér, palacktej kicsinyben 190 fillér. — Lőcs Rezső, h. polgármester, közlelmzési hivatal vezetője.

## Tolvaj ál-hírlapíró.

(Ellopja egy Aradra érkezett úr bőröndjét. — Feljelentés a rendőrségen.)

Ma este 10 óra után megjelent Nyári László ügyeletes rendőrtisztnél egy Seewald Jakab nevű úr, aki ma délután érkezett Kolozsvárról — Aradra.

— Rendkívül keblemetlen esemény történt velem — mondotta a disztíngvált külsejű úr. Tessék elképzelni, szállodai szobámból ellopták 7000 korona értékű ruhával, fehérneművel és más apróbb holmival, főleg cigarettával telt bőröndömet és most mindenemből kifosztva itt állok az idegen városban, ahova bátyámnak, egy itt szolgáló századosnak látogatására jöttem. Kérek sürgős intézkedést, mert azt hiszem, hogy a rendőrség a tolvajt még az éjszaka kézrekerítheti.

— Talán tud uraságod pontos személyleírást adni a tettesről? Vagy sejtí, hogy kivihette el a bezárt szállodai szobából a bőröndöt? — kérdezte a rendőrtisztviselő.

— Hogyne, — szölt a károsult — minden valószínűség szerint Kakuszy Antal hírlapírónak hívják a tolvajt. Borotvált kőbű, csipetűt viselő közepmagas termetű, kopott fekete ruhás fiatalember, körülbelül 24—26 éves lehet.

A rendőrtisztviselő felszólítására, hogy indokolja meg gyanúját, Seewald Jakab a következőket mondotta:

— Kolozsvári lakos vagyok. Bátyám látogatására érkeztem Aradra. Csabán át utaztam ide. A vonaton alig tudtam helyet kapni az átszállásnál és egy fiatalember, aki már elhelyezkedett az egyik szakaszban, előzékeny segített nehéz helyzetemben, elhelyezte a bőröndömet, sőt közbelépett, hogy ülőhelyet is kapjak. Kakuszy Antal hírlapírónak mutatta be magát és elmondotta, hogy Aradra utazik, mert az egyik ottani lapnál előkelő állást kell elfoglalnia. Megtetszett nekem a jó svádájú fiú és csakhamar barátságos beszélgetésbe mélyedtünk és a diskurzus nyomán szó került az aradi szállodai viszonyokra is és a hírlapíró, aki kijelentése szerint már régebben is volt Aradon, vállalkozott arra, hogy összeköttetései révén elsőrendű szállodába keres lakást annál is inkább, mert magának is kell szobáról gondoskodnia, mivel nem rendelt előre. Az uton megismertetett élettörténetével. Elmondotta, hogy fiatal házasság, szerencsétlenül nőt, de most azt hiszi, hogy olyan állásba jut, amely minden néi kárpótolja. Rokonszenvvel hallgattam a fiatal ember elbeszélését és nagyon örültem, hogy szolgálatait fölajánlotta. Megérkezve a városba, kocsira ültünk és az ő utasítására a kocsit a Fehér Kereszthez vitt bennünket. Itt a hírlapíró közbenjárására csakugyan szükségem volt, mert minden szoba ki volt adva és csak nagynehezen kaptunk szállást. Én a második emelet 27-es szobájában helyezkedtem el. Utitársamnak pedig másutt nyitottak szobát. Alig hogy megmozdítottam, már is bekopogtatott hozzám és ismét a legnagyobb bőbeszédűséggel megcsinálta az esti programot és kalandzomnak ajánlkozott az idegen városban. Az volt a tervem, hogy korán megvacsorázom és ezért rövid pihenő után, úgy 7 óra tájban együtt távoztam a hírlapíróval a szállodából, hogy az általa ajánlott Vadászkiert étterembe menjünk vacsorázni. A rendkívül udvarias és előzékenynek mutakozó ember bezárta a szobámat, annak kulcsát magához vette, de én ennek semmiféle jelentőséget nem tulajdonítottam.

— El nyolc óra tájban, a vacsora befeje-

zése után azzal fordult hozzám, hogy neki a közelben lévő postahivatalba kell mennie, mert táviratozni akar. Mint hogy azt ígérte, hogy néhány perc múlva visszajön, abban állapotunk meg, hogy megvárom őt az étterembe és még arra kért, hogy vigyázzak a botjára, nehogy valaki elloplja. Hosszu ideig türelmesen vártam, mint hogy azonban nem tudtam elgondolni, hogy mi történhetett a vendégemmel, akinek időközben kifizettem a vacsoráját, elhatároztam, hogy elmegyek a szállodába annál is inkább, mert hisz szobám kulcsa nála volt. Gondoltam én arra, hogy vissza kérem tőle a kulcsot, de mégsem tettem meg, mert abban a hiszemben voltam, hogy talán megbántam őt. A szálloda portásánál kérdezősködtem utitársam iránt, de ő nem tudta megmondani, hogy mi van vele. Én abban a hiszemben, hogy a hírlapíró talán már haza jött és szobájába lesz, felmentem a második emeletre és a legnagyobb meglepetéssel vettem észre, hogy szobám ajtajában benn van a kulcs. Kinyitva az ajtót,

*megdöbbenéssel kellett megállapítanom, hogy a szobában tolvaj járt, aki sietve dolgozott, mert még a villanyt sem csavarta le és mindent összeszedve, felöltömet és még kisem pakolt bőröndömet magával vitte*

A portás, aki csak néhány perccel előbb kezdte meg szolgálatát, nem tudta megmondani, hogy ki vitte el ingóságaimat. Én azonban a leghatározottabban a hírlapíróra gyanakozom és ezért bűnvádi feljelentést teszek ellene.

Seewaldnak elbeszélése körülbelül fél tíz óra tájban történt az ügyeletes rendőrtisztviselő szobájába, ahova ilyenkor szoktak feljárni az újságírók, hogy érdeklődjenek az események iránt. Az Aradi Közlöny munkatársa, miután az inspekciónal tisztelt értekezett, távozni készült, amikor Nyári így szölt hozzá:

— Nem ösmer ön Aradon egy Kakuszy Antal nevű újságírót?

— Hogyne — válaszolta a hírlapíró — én vagyok Kakuszy Antal, az Aradi Közlöny munkatársa. Miért érdeklődik ön irántam?!

A rendőrtisztviselő meglepett nézett majd az újságíróra, majd pedig az e jelenetnél jelen volt Seewald Jakabra és egyszerre világos lett, hogy a tolvaj nemcsak lopott, hanem a leggaládabbul visszaélt másnak a nevével. S idegen néven mutakozott be a vonaton Seewaldnak, akinek a kifosztását már a megismerkedés pillanatában elhatározta és kitervelte.

A rendőrtiszt ezután elmondotta az Aradi Közlöny tudósítójának, hogy Seewald milyen feljelentést tett és csakhamar pozitív tényekhez jutott a hatóság. Kakuszy ugyanis elmondotta, hogy a személyleírás a tolvaj más nem lehet, mint egy Dominics Domány Ernő nevű szélfűzős álhírlapíró, aki körülbelül egy hónapja jött Aradra, de csakhamar el kellett hagynia állását, mert nem járt egyenes uton. Elmondotta azt is, hogy valószínűleg a Hunyady-utca 6. számú házban lévő lakására meherett el az est folyamán és ezért jó lenne, ha ott is érdeklődnék a rendőrség. Így is történt. Koródi detektív el is ment az említett házba, ahol meg tudta, hogy Dominics Domány csakugyan ott lakott, de kedd óta nem mutakozott a lakásában. Azonban igen értékes adatot kapott a lakásadónőtól, aki elmondotta, hogy ma este 8 óra tájban a minorita templom előtt találkozott Dominics Dománnyal, aki után egy hordár a Seewald által bejelentett leírásnak megfelelő

bőröndöt cipelt. Valószínűleg ekkor követte el a lopást és a vasut felé igyekezett, hogy Aradról elutazhassék zsákmányával.

A rendőrség megtett minden intézkedést, hogy a tolvajt kézre kerítse. Sürgönyöztek azon nal az összes vasuti állomásokra Aradtól—Budapestig és kérték Dominics Domány Ernő le tartóztatását.

A rossz után járó fiatal ember, mint említettük, mindössze néhány hete van Aradon, ahol eme rövid idő alatt többször volt dolga a rendőrséggel. Állás nélkül lézengett a városban és állítólag abból tartotta fenn magát, hogy egy vidéki kabarétruppal utazott aradmegyei falvakba, ahol újságírónak adta ki magát — és knierált. Apróbb összegeket kért kölcsön azoktól, akiket megtudott pumpolni. Szélhárosságait a rendőrség figyelemmel kísérte, mert feljelentés is van ellene. Egy aradi vendéglőstől pénzt csalt ki azzal az ígérettel, hogy nagyobb mennyiségű cukrot szerez neki.

## József, akit elcsábítottak.

(A bűbajos pogácsa.)

A Városl-kávéház tulajdonosnőjének volt egy hatalmas termetű szép orosz foglya: Józsefnek hívták. Az igazi orosz nevet talán senki sem tudta. Azért mondjuk, hogy csak volt a Városlban, mert József aligha kerül vissza. Valószínűleg el fog oda menni, ahonnan nincs visszatérés.

A mindig tiszta, jó öltözetű csinos fiún megakadtak a női szemek. Nem is csoda. Az itthon levő untaulichok között nem nagyon akad olyan délcég, szélesvállu, leányosarcu legény, mint amilyen József volt. Egy szépséges szoba leány szeme is megakadt a fiún, de a szíve is lángot fogott. Egy ideig megértették egymást, de aztán az orosz másfelé is kezdett udvarolni és elhúzódt a leánytól, aki nem tudta elviselni még a gondolatát sem annak, hogy a szép orosz izmos karjaival más nő derekát ölelje át. A szobacén gondolt egy merészet és nagyot és elhatározta, hogy visszahódítja a csapodár legényt.

Egy alkalommal átment vele Ujaradra, ott felkeresett egy kuruzslót, aki különböző szerekből szerelmi bájtalt is szokott kotyvasztani, a melyet pogácsába süt és ebbe még egy finom női hajszálát is tesz, természetesen annak a nőnek hajszálát, aki szerelemre akarja gyulasztani a férfit. József megevett egy ilyen báj-pogácsát, elment a leányt a bálba és alaposan megtáncolt.

Másnap az orosz beteg lett, ágyának esett. A nőben: a többi orosz fogoly és a cselédség között híre járt, hogy Józsefet megvarázsolták, hogy a pogácsától lett beteg: súlyos beteg. A neme monda szájról-szájra járt és bizonyára el fog jutni a rendőrség fülébe is, amely majd ki nyomozza a bájtalt gyártó kuruzslót.

Pedig hát a szegény József nem a bájpogácsától lett beteg, nem a finom női hajszál feküdt meg a gyomrában, hanem komoly és nagyon súlyos betegségbe esett. Tünet közben nagyon felhevült és hazatérve nem tudott eléggé lehűlni a léghuzamos kapualjban, hanem lement a pincébe. Itt aztán annyira lehűlt, hogy fűdőgyulladásba esett.

Ez három héttel ezelőtt történt. József azóta fekszik a színház-épület első emeletén egy kicsiny szobában. A csinos, erőteljes fiú teljesen összeaszott. Alig lehet ráismerni. Orvos kezelte rendszeresen, de komplikációk állottak be. Valószínű, hogy súlyos tüdőbajl kapott. Állapota oly súlyos, hogy holnap kórházba szállítják.

Ez a szegény orosz fogoly szomorú története.

## LEGUJABB.

### A francia kamara többsége dönt Burián jegyzékéről.

Berlin. A birodalmi tengerészeti hivatal államtitkára, Kapelle admirális visszalépett hivatalából, utódjává Bencke viceadmirális neveztek ki, aki eddig a flotta tevékenységéről szóló jelentéseket fogalmazta és a shagerraki ütközetben kitértette magát. Flottájával a rigai öbölbe ő nyomult be.

Genf. Havas ügyvédség. A radikális szocialisták, akik a kamara többségét alkotják, nem helyeslik Clemenceau magatartását az osztrák-magyar jegyzék ügyében.

Berlin. A svájci határról jelentik: A Corriera de la Sera szerint a szövetségesek Versaillai értekezletére vonatkozó előkészületeket kedden megkezdték. A jegyzéket a katonai megbízottak elutasító értelemben bírálták meg. A francia kormány elhatározta, hogy a végleges állásfoglalást a kamara többségének határozatától teszi függővé. A kamara a jövő szombaton ül össze.

Bécs. Az Achtuhr Blatt jelenti: Diplomáciai körökből eredő értesülés alapján jelentették,

hogy az orosz szovjet kormány csatlakozott az osztrák-magyar békejegyztékhez.

Bécs. A hadügyminiszter az Ukrajnában tartózkodó hadifoglyok és szökevények hazaszállítása ügyében rendeletet adott ki, mely szerint a foglyok erőszakos hazaszállításától, amennyiben azo knem akarnak önként hazajönni, mert akkor állandó ellenőrzésre szorulóknak, eltekintünk. Más beszámítás alá esnek azok a foglyok és szökevények, akik csapataink batalmi körén belül nekünk vagy szövetségeseinknek bizonyos cselekedeteket követtek el. Ezeket a haditörvényszék előtt fogják felelősségre vonni.

Genf. Párisból jelentik: Mossin volt igazságügyminiszter, aki a Malvi ügyben mint a vizsgáló bizottság elnöke szerepelt, egészségi okokra való hivatkozással lemond erről az állásáról. A Humanite szerint ennek lelkiismereti furdalás az oka, mert Mossin, aki a Malvi elítél-tetése mellett szavazott, nem akart vizsgálóbizottsági elnök lenni Caillaux ügyében.

## KÖZGAZDASÁG.

= Bécsi tőzsde. Bécsből jelentik: Amerikának az osztrák-magyar jegyzékre adott válasza a mai tőzsdén tartózkodó magatartást okozott. Nagyobb forgalom csak az államvasuti és déli vasuti értékekben volt. A hadikölcsönkötvények iránti vásárló kedv tartós volt.

= Budapesti tőzsde. Budapestről jelentik: Az értéktőzsde irányzata megszilárdult. — A kontremín, a bécsi nagy vételmegbizások érkezése után, a több napi, garmadával adott papírost sietett lefedezni, ami az egész vonalon lényeges árfolyammozgással járt. Mai árfolyammozgások: Magyar hitel 1365—73, Osztrák hitel 894—98, Fabank 957—53, Agrár bank 1056—62, Hazai bank 637—42, Magyar bank 960—64, Kereskedelmi bank 6100, Konkordia 885—93, Viktória 1810—20, Salgótarjáni 1281—98, Ganz-Danubius 4450—4520, Rimamurányi 1177—1185, Adria 1800, Atlantika 1380—90, Államvasut 1083—57, Klotild 632—30.

— Aradi tőzsde. A mai nap is gyenge üzleti forgalommal zárult. Az árfolyamok a legutóbbi jegyzéshez viszonyítva, ismét esést mutatnak. A tőkárság a következő jegyzéseket közli: Aradi Első 2115—10, Aradmegyei 2685 (pénz), Ipar- és Népbank 675—80—77, Polgári 258—59, Általános 235, Központ 217—21, Közgazdasági 230, Parcellázó 1780, Sertés 462, Villamossági 254.

= Pénzüntézetek Országos Biztosító Intézete. Ezen a címen új biztosító társaság alakult Budapesten. Az intézetet a Pénzüntézetek Országos Nyugdíjgyesülete és a Magyar-Francia Biztosító Társaság alapították a vidéki társintézetek nagy részének közreműködésével, egyelőre egymillió korona alaptőkével. Az intézet ügyvezető-igazgatójává Radó Bélát, aradi származású kiváló biztosítási szakértőt választották meg. Az intézet választmányában az aradi pénzüntézetek vezetői közül Fodor Gyula, az Aradmegyei Takarékpénztár vezérigazgatója és Faragó Rezső, az Aradi Általános Takarékpénztár vezérigazgatója foglalnak helyet.

## LEGUJABB HIREK.

— Már tizenhat vármegyét követelnek a csehek. Prágából jelentik: Halal Károly, az ismert tót agitátor a bécsi Tidenski Zdenikben cikket írt, melyben azt mondja, hogy Tisza István téved abban, hogy a csehek 13 magyar vármegyét követelnek, mert most már 16-ra tartanak igényt, tehát Pozsonytól Vácig terjedő területre a Dunamentén és Vációl észak felé a Mátra hegységig, északkeletre pedig a természetes határ lenne a jövőbeni Tótország határa.

— Botrányok egy berlini választó ülésen. Berlinből jelentik: A független szocialisták tegnap este a berlini első kerületben két pótválasztással kapcsolatban választóülést tartottak, amelyen tumultusok voltak. Ezek folyamán a kivezényelt rendőrtisztet megsebesítették. — Amikor Hause képviselő szólásra emelkedett, a rendőrtisztviselő megtiltotta, hogy beszéljen, de ezt az intézkedését nem okolta meg. Amikor tovább is erőszakoskodott, a rendőrfőnökség beavatkozását kérték, de hiába való volt. A kifejlődött tumultusban Hoffmann Adolf képviselőt, az ülés elnökét leakarták tartóztatni, azonban az elnöknek sikerült kisiklania. — mint ismeretes, valamely képviselő leltartóztatása csak úgy marad érvényben, hogy az inkriminált tett elkövetése után 24 órán belül fogyanatosítható.

A szerkesztésért felel  
STAUBER JOSEF.

OKTÓBER  
1.

az új évnegyed.

Ne felejtse el előfizetését megújítani az

„ARADI KÖZLÖNY“-re!

**CZEILER ISTVÁN**

Weitzer János-u. 8. szám. Telefon 245.

Elvállal mindennemű:

**szobafestő, szobakárpító, szobafestő és mázó munkákat elsőrangú és modern ki-****telben. Nagy raktár tapettákban. : Tanulók fizetéssel felvételnek.**

Villamos

**vasalók,**

szébiámpa elemek

kaphatók 6861

**Kalmárnai**

Salacz-utca 2. szám.

962-963/1918.

**ÁRVERÉSI HIRDETMEY.**

Arad sz. kir. város gazdasági széke az eddig Putarity Demeter által bérlet Csellén dűlő 878. sz. 5 h., 383. sz. 5 h. 559-öt területe iránt folyó év szeptember hó 22-án délelőtt 10 órakor a városháza rendeleti tanácstermében árverést tart.

Kikiáltási ár: holdankint 30 korona.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan, a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz is mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1918. évi szeptember 16-án tartott üléséből.

A gazdasági széke.

972-1918.

**ÁRVERÉSI HIRDETMEY.**

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Czuczor-utca 31. sz. alatti 578-ot területe üres telek 1 évre leendő bérbeadására iránt folyó év szeptember hó 22-án délelőtt 10 órakor a városháza rendeleti tanácstermében árverést tart.

Kikiáltási ár: 100 korona.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan, a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz is mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1918. évi szeptember 16-án tartott üléséből.

A gazdasági széke.

**Viszketegséget,**

sömört, rüht a legerősebben elmulasztja a Dr. Flosch-féle eredeti, törvényesen védett

**„Skaboform-Kenőcs”**

Nincsen szaga, nem piszkít. Mindig eredeti pecsétet Dr. Flosch-féle kárjunkt. Próbá tégely 3.-a. egy tégely 5.-k. Családi adás 12.-k. Kapható Aradon, Hajós Árpád gyógyszerüzében, Andrássy-tér 22. Vételre a „SKABOFORM” védjegyre 92.-ot/100k 7151

**Sápkéros leányok, vérszegény asszonyok,**

páratlan sikerrel használják a

**Ferratol Vastáplikört.**

E rendkívül kellemes édes ízű folyadék a legideálisabb erősítő szer; orvosilag ajánlva vérszegénység, sápadtság és általános gyengeség eseteiben. Ára 1/2 literes üvegek utasítással 8 kor.

**Láb- és kézizzadás**

biztosan és leggyorsabban elmúlik, a „Peppo” folyadék és „Peppo” hintópor segítségével.

**Szárit!! Szagtalanít!!**

Peppo folyadék ára használati utasítással ... 1.50 korona.

Peppo hintópor „ „ „ „ „ 1.50 korona.

**Hajós Árpád gyógyszerüzében**

Arad, Andrássy-tér 22. szám.

**Bécsi előkelő leánynevelő intézet**

Karola v. Kástaly, Exzellenz Ilm v. Solwegen összeköttetésben egy Lyceummal, továbbképző tanfolyamok, nyelv-, zene-, ének-, bontlakó, félbontlakó és bejárok részére. Bőséges kitűző ellátás. Jelentkezni naponta d. e. 11-1 óráig d. u. 3-5 óráig.

2140

Wien, VII. Langegasse 65. Tel. interarb. 5298/3

**Használt ólom**

megvételre kerestetik.

**ROSE YORK**

Nélkülözhetetlen és kiváló szer sápadt hölgyeknek hogy arcuk és ajkuk üde, piros színét visszavarázsolják. — Senki által fel nem ismerhető, teljesen ártalmatlan, színezése állandó. Egy üvegek ára 3.- korona.

**Gyöngyfehér fogakat**

nyerünk a

**Doré fogpaszta**

használatával. Nem habzik!

A szájrészt desinficiálja, utóíze igen kellemes. Ára 1 korona.

**Poleskák**

irtására

egyedül biztos szer a

**„Phenol-sav”**

1 üveg ára 3 korona.

**Legjobb tápszer**

gyermeknek és felnőtteknek egyaránt a

**Makk-kávé**

darálva, pörköltve

1/4 kg-os csomag 6 korona.

**Hajós Árpád gyógyszerüzében**

Arad, Andrássy-ut 22. szám.

1944-1918. kh.

**HIRDETMEY.**

A m. kir. ministeriumnak a lenkőró, a lenszalma és a kikészített len (tilott len és lenkőc) bejelentése, valamint a kikészített len (tilott len és lenkőc) forgalomba hozatalának korlátozása tárgyában kelt 2006-1918. M. E. sz. rendeletét a következőkben teszem közzhírré:

Lenkőcsizók. (lenáztató, törő, tilott len gerebenező) vállalatok kötelesek lehetőleg pontos becslést készíteni arról, hogy a velük szerződési viszonyban álló termelőktől milyen mennyiségű légszáraz és magjától megfosztott, nyútt lenkőró és kaszált lenszalma szállítását remélik az 1918. évi terméssből és ennek a becslésnek az eredményét kötelesek a jelen rendelet kihirdetésétől számított 30 napon belül a Magyar szent korona Országai Lenipari Központja részvénytársaság (röviden Lenipari Központ, Budapest, V. Mária Valéria-utca 12. szám) útján, a m. kir. kereskedelemügyi ministeriumnak bejelenteni.

Kötelesek továbbá az 1. bekezdésben említett termelőktől átvett vagy máshonnan beszerzett, továbbá feldolgozott lenkőró és lenszalma mennyiségeket, valamint a belőlük kikészített len (tilott len és lenkőc) mennyiségét minden hónap utolsó napján volt állapot szerint a következő hó napjáig a Lenipari Központ útján a m. kir. kereskedelemügyi ministeriumnak a jelen rendelet szerint bejelenteni.

Azok a termelők, akik lenkőrórt legfeljebb fél kataszteri holdon vagy ennél kisebb területen termelnek, lenkőró és lenszalma készletüket bejelenteni nem kötelesek. Az 1. §. alapján bejelentés alá eső lenkőrórt vagy lenszalma készletüket a termelők vagy maguk kikészíteni, vagy valamely hazai lenkőcsizó vállalatnak eladni.

Az 1. §-ban említett vállalatok, valamint mindazok, kik 1/2 kataszteri holdnál nagyobb területen termelt lenkőrókat maguk dolgozták, illetőleg dolgozzák ki, kötelesek a kikészített lenből (tilott len és lenkőc) a jelen rendelet életbeléptekor meglévő és utóbb kikészítendő készleteiket a Lenipari Központnak legmagasabb árak figyelembevételével megvételre felajánlani.

A Lenipari Központ által átvett len anyagokért 100 kg.-ként következő árak fizetendők:

Vízben és harmaton ázott tilott lenért: I. minőségű 750 korona, II. minőségű 675 korona, III. minőségű 565 korona. Vízben és harmaton áztatott lenkőcsért (kőcslent és is): I. minőségű 500 korona, II. minőségű 420 korona, III. minőségű 200 korona. Lenfonási célokra fel nem használt ható tilott len hulladékért 100 korona.

Ezek az árak légszáraz és beraktározható állapotban levő árura vonatkoznak és azokban a legközelebbi rakodó állomásig való szállítási költségek, csomagolás nélkül befoglaltnak. Amennyiben a cselekmény súlyosabb büntetés rendelkezés alá nem esik: kihágást követ el az, aki a jelen rendeletben megszabott bejelentést nem vagy nem a valóságnak megfelelően teszi meg, vagy a lenanyag készletét a hatóság előtt eltitkolja vagy az ellenőrzést megakadályozza, két hónapig terjedhető elzárás és 600 koronáig terjedhető pénzbütelés, fentebbiek esetében pedig 6 hónapig terjedhető elzárás és 2000 koronáig terjedhető pénzbütelésre marasztaltatik el.

A jelen rendeletbe ütköző kihágás miatt nem büntethető az, aki a követelt árt a jelen rendelet ellnére megígérte, vagy megfizette, a kihágást a hatóságnak feljelenti.

A rendelet teljes szövege hivatalos órák alatt, hivatalom iparügyi osztályában az érdekeltek által betekinthető.

Arad, 1918. augusztus hó 31.

Greón, főkapitány.

# Apró hirdetések.

## Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetéseket díjat szavak szerint számítják.  
Minden szó hirdetés ár 30 fillér.  
Vastagabb betűkkel 60 fillér.  
A vastagabb betűkkel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.  
Hirdetéseket délután fél 6 óráig veszik fel.  
Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.  
A legkisebb hirdetés ára 10 szög 8 korona.  
A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetéseket, amelyek tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

## Levelezés.

TÜRLMES 15<sup>es</sup> levele van a kiadóba, kérem átvenni. 6815

MELYIK fess katonatiszt levelezne nagyon huncut aradi urileánnyal? Leveleket „Hesperia” jellegre kiadóba jelezve kérek. 6813

MŰPÍTÉSZNÉK levele van a Kossuth utcai papírzetben. 6819

NÖTLEN URIEMBER, szép fiatal urileány, vagy uriaszony állandó ismeretségét keresi. Leveleket „Doktor 40.” jellegre a kiadóba kér. 5902

L. B. Minden ellenem esküdött. Képtelen voltam megismerni. Legmélyebb pesszimizmustól eltelve 21-én utazom a frontra vissza. Isten magával! Mikor látom viszont! Szemlélődő hadnagyalátom viszont! Szemlélődő hadnagyalátom viszont! 6824

## Alkalmazást keres.

KERESKEDESBEN vagy italmérés üzletben naponta d. n. 6 óráig este 11 óráig foglalkozást keresek. Címeket a kiadóban. 6807

## Alkalmazást nyer.

JÓ HÁZBÓL való fiu kereskedő tanoncnak felvétetik. Popper Károly Hindenburg-ut 5. 6812

MINDEN IRODAI TEENDŐKBE JÁRTAS leányt, lehetőleg azonnali belépésre keresek. Hubert József, Szabadság-tér. 6823

KIFUTÓ FIU, jó fizetés mellett, nyomdában alkalmazást nyer.

## Lakást keres.

BUTOROZOTT féregmentes szobát keresek, lehetőleg külön bejárattal. Cím Rítók Lajos, Pesti Magyar Kereskedelmi Bank fiókja. 6820

400 KORONÁT adok annak, aki a belvárosban egy 4-6 szobás lakást keres. Cím a kiadóhivatalban. 6389

KERESTETIK két szobás lakás fürdőszobával. Feltétlenül féregmentes. Cím a kiadóban. 6760

## Kiadó lakás.

BUTOROZOTT külön bejárattal szoba villannyal kiadó. Szarvas-u. 2. a zsidó iskola mellett. 6272

## Vétel és eladás.

ELADÓ alig használt ebédli és háló szoba berendezés. Kiss Ernő-u. 4/a. 6826

VESZÉK: fehér vagy fekete márvány oszlopot. Cím Farkas Károlyné, Kiss Ernő-u. 4/a. 6827

ELADÓ 24 személyes fehér abrosz, selyem kendő, valódi korallgyöngy, két toll boa, fehér filz kalap. Mikos Kelemen-utca 23. aító 3. 6822

EGY HASZNALT FURDOKADAT keres az Aradi Olajmalom. Telefon 10-81. sz. 6811

KEMENYFADOL KESZULT egy, szekrény, asztal eladó. Deménszki-utca 14. sz. 6817

VESZÉK viselt fegyvert 12 vagy 16. Cím Kossuth-utcai papírzetben. 6818

FIATAL faj dazli eladó. Ferdinánd-utca 4. földszint 2. 6816

PARADICSOM ÉS HAGYMA eladás házhoz is szállítva. Deák Ferenc-utca 3. sz. 6821

SCHUNDA-FÉLE koncert cimbalom eladó. Lovarda-utca 1. emelet. 6808

HAT darab vadonat új, finom damasztörülköző s egy 6 személyes sárga színű finom damaszt kávé garnitúra eladó. Cím a kiadóhivatalban. 7200

KÉT DARAB matt két ajtós szekrény, egy matt ágy matraccal és hozzá éjjeli szekrény márvánnyal elad. Cím a kiadóhivatalban. 6822

ELADÓ BUTOR, álló tükör, mahagoni könyves polc két egy ajtós poltúros szekrény, fekete kihúzó ebédli asztal és két kis festmény. Megtekinthető Városi kávéház felett II. emeleten. 6331

NAGY gardrobszekrény és egy ebédli diván tükörrel és 2 fotellel eladó. Megtekinthető 5-7-ig Eötvös-utca 13. 6519

MAGANJÁRÓ GÖZLOKOMOBIL 6 lóerős, kitűnő karban, ötös szánthelyével és cséplővel azonnal eladó. Cím a kiadóban. 6791

JÓKARBAN LEVŐ Schöberl-ágy eladó. Zrínyi-utca 2., 3. kapu III. e. 29. ajtó, d. e. 8-10-ig. 6795

HAJTÓ KOCSI használt, egyforma ülésekkel eladó. József főherceg-ut 19. házszámánál. 6798

KAPOSZTA 20-30 mázsa azonnali szállításra termelői maximális áron eladó. Uradalom, Honcú. 6792

KÉREK AJANLATOT a következő cikkekért: Szepi nálnka 40%-tól feljebb, Ceresin fehér és sárga, Berzenforgács kész Domingo, Kömény, Csemege-méz. Eladó: 500 kiló Borkó nyers. 6798

ELADÓ egy íróasztal, Wertheim kassza. Mihály-utca 86b. 5902

KÜLÖNFÉLE borsajtók eladók Vulcu Mikea gépgyárában Arad. 6805

HASZNALT ÓLOM megvételre keresetik. Bővebbet a kiadóban. 2100

## Üzletek.

BÁNYAVÁROSBAN jóforgalmu temetkezési üzlet elköltözés miatt eladó. Cím a kiadóban. 6765

## Különféle.

APRÓHIRDETÉSEK az Aradi Közlöny részére felvételnek a Messenger-boy Irodában, Klein I. hirdetés és hírlapirodájában, Zrínyi-utca és a Kossuth-utcai papírzetben.

## Ingatlan.

VIDÉKI HÁZ, melyben vegyeskereskedés és korlátlan italmérés van eladó. Bővebbet Káfrý Mórénál Sikula. 6825

ELADÓ SZÖLLŐ 5<sup>es</sup> kat. hold az idej terméssel együtt Arad-Gáj Csorda-u. 1. alatt. Értekezhetni Orczy-utca 22. alatt. 6802

A VASUT közelében 2 bérház eladó. Bővebbet Lövész-utca 4/a. 6810

ELADÓ nagy telek egyben, esetleg parcellázva. Illás-utca 53. Bővebbet Lovas Károly, Mihály-utca 86/b. 5902

## ARVERESI HIRDETMEY.

Alulírott zárgondnok ezennel közli, hogy a kezelésem alatt álló és a nagyvárjasi 95. számú tkv-ban A. I. alatt felvett Szederhát község határában fekvő, mintegy 120 katasztrális hold területű ingatlant a helyszínen folyó évi október 1-től 1 évre a legközelebbi ígérőnek haszonbérbe adni fogom. Közelebbi felételek nálam megkérthetők.

Szederhát, 1918. augusztus hó 21-én.

6800 Molnár Mátyás, zárgondnok.

3670-1918. pny.

## HIRDETMEY.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter nr 67366/4-1918. számú intézményével a telekkönyv szerint Nedelkó József tulajdonként előjegyzett Arad, Csalán-utca 4/a. számú ingatlanának utcaszabályozás céljára való kisajátítására a jogot megadván, Arad sz. kir. város közigazgatási bizottságának 613-1918. kib. sz. határozatával a kisajátítási terv megállapításának, valamint a névszövegbenként felajánlott 5 korona ár elfogadásának tárgyalására határidőül 1918. évi október 22-ének d. e. 10 órája, helyül pedig a városbáza I. emeletén levő tanácssterem tűzetti ki.

A kiküldött bizottság hatásköréhez tartozik határozni mindazon igények és észrevételek felett, melyeket a felek az 1851. évi 41. t.c. I. fejezetében foglaltak alapján netalán emelnek és a bizottság érdemileg határoz akkor is, ha az érdekeltek közül senkinek jelenik meg.

Mivel fentnevezett érdekeltek gyűlése azzal értesítetnek, hogy a kisajátítási terv és összeírás hivatalomban szeptember hó 19-től számított 15 napig azaz október hó 5-ig közszemlélésre lesz kiitéve és ezen idő alatt betekinthető és ellene az észrevételek a kitűzött tárgyalás során megtehetők.

Arad, 1918. szeptember hó 16.

Varjassy, polgármester.

19926-1918. kh.

## HIRDETMEY.

A kereskedelemügyi miniszternek a háborus gazdálkodás egyes teendői tárgyában kelt 66703-1918. K. M. sz. rendeletét a következőkben teszem közzhírré:

A m. kir. miniszterium 1274-1918. M. E. számú rndeletében nyert felhatalmazás alapján megbízam az Olaj és Zsiradékügyi Bizottságot (Budapest, V. Vilmos császár-ut 33.) a háborus gazdálkodás következő teendőinek végzésével:

Ammoniakszóda, kristálysóda, marópatronkészletek elosztása; szállítási igazolványok kiállítás a közk-nál nagyobb tételekben, mindennemű állati és növényi olajok és zsírok keményítve is), (a disznózsír és a vaj kivételével);

Zsirsavak: mindennemű zsiradékkeverékek és egyéb olajtartalmu anyagok és termékek, amennyiben több, mint 10% állati vagy növényi olajat, zsirt, vagy zsirsavval tartalmaznak;

olajfűrészek és oxidál olajok mindennemű kendő, anyv és szinszappanok, piperezsappanok, mosópor és minden szappant tartalmazó termék; gyertya, csont, csontzsír, enyv, bőr, gyanta, fenyőzsírok, gyantaolaj, kolofonium, terpentin, terpentínolaj, glicerintartalmu fenéklug, gliceriumvíz, nyers glicerín, dinamitglicerín

Arad, 1918. augusztus hó 26.

Green, főkapitány.

Az aradi kir. törvényszéktől.

P. 2098/2-1918.

## HIRDETMEY.

Hűtlenség büntetével gyanúsított Czicziriga János ópécskai lakos bűnyében az aradi kir. törvényszék vizsgálóbírája B. 1577-918. számú végzésével Czicziriga János vagyonára az 1915. XVIII. t.c. 19 §-ában meghatározott zárlatot elrendelve, a 2433-918. M. E. számú rendelet 7. §-ának rendelkezéséhez képest a kir. törvényszék felhívja mindazokat, akik Czicziriga János ellen a hazaáruló bűncselekmény elkövetése (1917. november 18.) előtt követelést vagy egyéb jogot szereztek, hogy vagyoni igényüket és követeléseiket 1918. december hó 31. napjáig ezen kir. törvényszéknél a 2433-918. M. E. rndelet 9. §-ába meghatározott módon jeleítsék be.

Aki igényét, vagy követelését a most megszabott határidő alatt be nem jelenti, igényére vagy követelésére nézve a hazaárulónak az államra szálló vagyonából nem követelhet kielégítést, kivéve ha legkisebb a vagyonnak az államra szállását kimondó ítélet jogcímre emelkedéséig igényét, vagy követelését szabályszerűen bejelenti és kimutatja, hogy a bejelentést hibáján kívül mulasztotta el.

Aradon, 1918. évi szeptember hó 9. napján.

Dr. Fikler J. k. kir. törvényszéki bír.

3345-1918. ad.

## HIRDETMEY.

A 3310-1918. M. E. számú alatt közzhírré tett rendelkezések kiegészítésül a magyar kir. miniszteriumnak 3752-1918. szám alatt kelt rendelete alapján közzhírré teszem, hogy a 3310-1918. M. E. számú rendelet 1. §-ában foglaltaktól eltérőleg az eladó az árúnak postán vagy vasúti küldeményként történő szállítása esetében a számlát vagy jegyzéket a kereskedelmi szokásnak megfelelő idő alatt, de legkésőbb az árú feladásának napjától számított 14 napon belül levélben köteles a vevő címére elküldeni. A vevő az ekként küldött árut a számla (jegyzék) kézhezvétele előtt átveheti ugyan, annak tovább elárúsítását csupán a számla, vagy jegyzék beérkezése után kezdheti meg.

A számlajegyzék küldése nem kötelező oly utánvételi küldeményeknél, amelyek egyenmő árut tartalmaznak.

Az iparos vagy kereskedő raktárában, illetőleg üzletbelyiségében egymás mellett elhelyezett azonos minőségű árú és csomagolási árukra nézve a 3310-1918. M. E. számú rendelet 2. §-ába előírt külön-külön, darabonként való árjelzésen is megjelölhetők.

A gyári vállalatok telepén nem a közvetlen fogyasztás, hanem tovább eladás céljára készletben levő árukra nézve a 3310-1918. M. E. számú rendelet 2. §-ában előírt ármezjelölés egyáltalában nem kötelező.

A hirdetmény egy-egy példánya a lapoknak, egy példánya a kapitányi hivatanak, Lőcs Rezső h. polgármesternek kiadatik.

Arad sz. kir. város Közélelmezési és Közéllátási Hivatalától 1918. évi szeptember hó 14-én.

Lőcs, h. polgármester.

## Viszketeg

és mindennemű bőrbaj, ugymint: ruh, sör, fekvő, sebek és daganat gyógyítására a legbiztosabb és legjobb háziszor a

## Boróka kenőcs.

Nem piszkít és szagtalan. Ma már minden háznál nélkülözhetetlen. Kis tégegy 3 K. Nagy tégegy 5 K. Csakádi tégegy 5 K. Hozzávaló Boróka szappan 5 K. Készíti: Horváth Sándor gyógyszerész.

Aradon kapható: Földes Kelemen, Szondi János gyógyszerárában, és Hanzs Nesztor drogueriájában. 6871